...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...оведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 251 (1851)
ОКТЯБРИИН
22
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эрхим үрэһэ хүрэнгэ эртээнһээ хаажа дүүргэхэ

...таряа ехээр ургуулдаг бо... бүри арбан миллиард пүүд ...ряаха гэжэ Коммунистиче... табиһан харюусалгата ...бэлүүлхын түлөө хүдөө..., манай арад бүхыдөө тон ...ого гаргажа байна. Ороо... ...ээр ургуулжа абахын ту... ...р элдүүрилһэн һайн газар, ... хэрэгтэй, тарилга хэхэ... ...ынь харууһалхадаа, ху... агротехникын бүхы заа... ...е дууһан сахиха хэрэгтэй ...ндэр баян ургаса ургуул... аймшагтай ехэ хүсэ ба ...гаргаад, зүгөөр, агротех... ...заабариһаа орой гансахан ...ургэнгүй, хэрэгсээнгүй га... ...бүхы гаргаһан хүсэ орол... ...ээ ёһотой үрэеэ хүсэдөөр ...айшахадаа тородоггүй юм. ...ээ, тарилгын урда тээ хэ... ...р элдүүрилэгдэһэн, тарил... ...ээр эрхимээр харууһалагда... ...үгөөр хэлэхэдэ, хэхэ ...тыень хэһэн — газар дээ... ...муутай үрэһөөр тарилта ..., өөдтэй ургаса абтаха... ...тай. Тиимэһээ, ороохо та... ...таар агротехникын комп... ...римыень бэшэ, харин бү... ...үргээд байгаа дороол һайн ...бахабди гэжэ тарянажа... ...эрилэгшэд батаар ойлго... ...эй түлөө һалан һандангүй ...лгатай.

...баян ургаса ургуулгын гол ...хэсэлнүүдэй нэгэниинь — ...ын үрэһэ хүрэнгэ болодо... ...дашагүй. «Булаһан лэ ...бусаажа абахаш», «Тари... ...зэргээр—талха эдихэш», ...зоной дунда хэлсэдэг. Тэ... ...дхатайгаар, үнэхөөрөөшье, ...өөр тарилга хээ һаа, һайн ...утаар хээ һаа — муу урга... ...ха юм. Энээниие манай... ...бликын тарянажалай дүй ...ээрэһээ харанабди.

...имэ байбашье, үндэр ур... ...ада һайн үрэһэ хүрэнгын ...ын ашатай туһатайе хүсэд ...гүй, али ойлгодогшье һаа— ...эггүй хүнүүд манай дунда ...н үзэгдэдэг. Тиимэ хүнүүд, ...ала зарим колхозой түрүү... ...орлогшонор, тарянажа... ...тракторна бригадануудай ...уууд, агрономууд — хабар ...эхилхэдэ лэ үрэһэн тухай... ...а эхилдэг. Ерэхэ жэлэй та... ...рэһэн тухай ой ухаан... оруулаагүй гэхэ гү, ...заяанай үрэһэн тухай му... ...араһанай хэрэг бии аал ...ожо ябадаг хүнүүд мүнөө... ...йда бии. Энээниие миин ...шэ, харин тоо баримтануу... ...элэн харуулжа болохо юм. ...эдэ, октябриин хахадай мэ... ...еспублика дотор ороохото ...уудай үрэһэн оройдоо 56,6, ...ын үрэһэн оройдоо 40,4 про... ...даһан байба. Зай, хэн, тии... ...убликые нитэрнь хойшонь ...ээ һаа, Зэдын, Хэжэнгын, ... Закаменай, Хориин ба бэ... ...ай аймагуудай колхозууд ...татана. Тэдэ хааха ёһотой үрэһэнэйнгөө оройдоо 30—35 процентые хаагаад байнад.

Эдэ аймагуудта үрэһэ хаалгаар юундэ иимэ байдал тохёолдооб гэхэдэ, үрэһэнэй ороохо таряа арилгагдангүйгөөр ток дээрэ, мүн хээрэшье тон ехээрээ обооржо хэбтэнэ. Тиигээд байхадань, харин, ороохо сэбэрлэдэг машинанууд бүтээсэ багатайгаар хүдэлгэгдэжэ, зарим машинанууд заһагдаагүйн шалтагаанаар хүдэлгэгдэнэшьегүй, миин байна. Зарим колхозууд заһагдаагүй, хүсэд бэлдэгдээгүй складуудта үрэһээ хадагална, мүн кладовщигуудай харюусалга доро актаар тушаажа үгэнэгүй.

Иимэ байдалай шалтагаан юун бэ гэхэдэ, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, илангаяа агрономууд үрэһэ хүрэнгэеэ түргэн ба шанартайгаар хааха тушаа шанга эрилтэ колхозуудай правленинүүдэй, тарянажалай бригадануудай бригадирнуудай урда табинагүй. Энэ хэрэгтэ илангаяа агрономой үүргэ тон ехэ байха байна. Юуб гэхэдэ, агроном хадаа мэргэжэлтэй хүн, гүрэнэй хинагша байһан туладаа үрэһые агротехникын хамаг бүхы заабариин ёһоор хаалгуулхын тула бүхы хэмжээ абажа, ехэ юумэ хэжэ шадаха байна бшуу.

Ерэхэ жэлэй ургасын гол үндэһэ һууринь болохо үрэһэ хүрэнгэ хаалгада тохёолдоһон дутагдалнуудые дары түргэн усадхаха ёһотойбди. Тиимэһээ тон ойрын үдэрнүүдтэ колхоз бүхэн үрэһэ хаалгынгаа түсэбые заабол дүүргэхэ арюун уялгатай байна. Энээнэй тулада юун хэрэгтэйб гэхэдэ, хамагайл түрүүн, үрэһэнэйнгээ ороохо сэбэрлэхэ ба хатааха хүдэлмэриие үдэр һүнигүй эмхидхэхэ болонобди. Колхозуудай правленинүүд ба МТС-үүдэй директорнүүд ороохо сэбэрлэлтын ба хатаалгын бүхы машина хэрэгсэлнүүдые дүүрэн хүсөөрнь хүдэлгэхэ хэмжээ абаха ёһотой. Үрэһэнэй таряае түргөөр сэбэрлэхын тула МТС-үүдэй дирекци ба колхозуудай правленинүүд ороохо сэбэрлэлгын бүхы машинануудые, илангаяа ВИМ, ОС-3, ОС-1 машинануудые, мүн триернүүдые бүхы хүсөөрнь хүдэлгэхэ түсэб — график зохёохо, тэрэ графигаа дүүргэжэ байхын тула оролдохо ёһотой байна. Үрэһэнэй таряае һайнаар бэлдэгдэһэн складуудта агротехническэ заабариин ёһоор кладовщигуудай хадагаламжа ба харюусалга доро байлгаха гээшэ тэрээнэй шанарые алдуулхагүйн тулада ехэл ашатай ба зайлашагүй шухала зүйл байна.

Гадна, үрэһөөр дутаад байгаа һаа, колхозуудай правленинүүд тэрээнээ хүсөөхын тулада эртээнһээ хэмжээ абаха: худалдажа абаха, һэлгэхэ, урьһалха гэхэ мэтээр аргаа дууһан бэдэрхэ зэргэтэй.

Үрэһэн тухай эртээнһээ һаналаа табиха, оролдолгоо гаргаха гээшэ — ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын түлөө тэмсэлые аяар мүнөөнһөө эхилхэ, тиин хойто жэлэй ургасын бата бэхи үндэһэ һуури табиха гэһэн удхатай.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

...эрнүүдэй ажалай ба ажабайдалай ...винуудые саашадань һайжаруулха тухай

...нүүдэй ажалай ба ажабай... ...ловинуудые саашадань һай... ...талаар профсоюзна орга... ...удай хүдэлмэри тухай тог... ...ПС-эй Президиум баталан

...нүүдэй ажалай условинууд ...урно-ажаһуудалай талаар ... хангалта саг үргэлжэ ... гэжэ тогтоол соо ...дэнэ. Үхибүүдтэй эхэ... ...ай илангаяа ехэ анхарал ...дана. Нарайлалгын гэр... ...бүүдэй ба эхэнэрэй кон... ...нууд, үхибүүдэй садууд ...лиинууд олоор байгуулагдаа. ..., эхэ ба үхибүүдые хам... ...лэдбэридэ хүдэлмэрилжэ ...эхэнэрнүүдые культурно... ...алай талаар хангаха хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Эхэнэрнүүдэй ажал сахиха тухай хуули зарим предприятинуудай ажахын болон профсоюзна организацинуудай зүгһөө хазагайруулагдадаг, эхэнүүдэй гомодол ба хэрэгсэлдэ хангалтагүйгөөр харюусадаг ушарнууд үзэгдэдэг байна.

ВЦСПС-эй Президиум эхэнэрнүүдэй ажал тухай хуулиие сахихын хойноһоо шанга хиналта табихыень профсоюзуудай центральна комитедүүдтэ, республиканска болон областной соведүүдтэ дурадхаба. Эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаһуудалай условинуудые саашадань һайжаруулгада зорюулагдаһан тусгаар хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа.

(ТАСС).

Танай колхоз үбэлжэлгэдэ бэлэн гү?

Юу хүлеэнэб?

Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз Суулгын МТС-эй харьяата колхозууд соо малажалаараа томохонуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжо энэ колхоздо дүүрэн бии. Малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ тухай бодото хэмжээ-ябуулгануудые баталжа, хүдэлмэриингөө дайшалхы программа болгоһон байгаа. Тингэжэ малажал үсхэбэрилхэ талаар энэ жэлдэ зарим тэды амжалта туйлагдаһан байна. Һү. һаалга, нооһо хайшалалга нилээд дээшэлээ. Малажал хүгжөөлгэдэ зарим тэды амжалтануудые туйлаад байхадаа, энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө тус колхозойхид эдэбхи хэшээлээ гаргаха зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, эндэ бэлэдхэл һайнтайгаар үбэлжэлгые угтахын тула тэмсэл ябуулагданагүй. Мүнөө малайнь фермэнүүдэй хашаа хорёо, байранууд заһагдажа эхилээдүй байһаар. Жэшээлхэдэ, колхозой центрһээ 6 километрын газарта хонидой үбэлжэдэг байрануудые абаад үзэе. Эндэ 1000 гаран ехэ хонид үбэлжэхэ юм. 2 һараһаа энэ отарын хонид хурьгалжа захалхань. Теэд хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри үшөө захалаадүй. Эндэ түсэбэй ёһоор 300 хонидой типовой байра баригдаха зэргэтэй аад, хүдэлмэринь эхилээшьедүй. Тэрээнһээ боложо, энэ отарын 300 гаран ехэ хонид үбэлэй байрагүй байна.

Мүн хонидой үбэлжэхэ Тайшиха, Түгнэ гэжэ газарнуудта иимэрхүү байдалтай. Тэндэхи байрануудта хурьгадые байлгаха халхабшанууд олооро дутана.

Малай үбэлжэхэ газарнуудта үбһэ тэжээл эртээнһээ зөөжэ абаха хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ колхоз нэгэшье тэргэ үбһэ хонинойнгоо фермэдэ дүтэлүүлжэ зөөгөөгүй. Гадна, малай уһалуури һайжаруулха, бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ асуудалнуудые энэ колхозой правлени шиидхэжэ үшөө шадаагүй байна. Гэбэшье, жэлһээ жэлдэ эндэхи мал уһаар ехэ дутадаг. Малай байдаг Түгнэ, Капитоновская гэжэ газарнуудта худагууд бии юм. Теэд тэдэ худагууд хэдэн жэлэй арилгагдажа сэбэрлэгдээгүй дээрэһээ уһа багатай боложо хаташоо. Энэ талаар Суулгын МТС ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй аад, мүнөө дээрээ юушье хэнэгүй.

Мүнөө тус колхозой фермэнүүд малшадаар үшөө хүсэд бүридүүлэгдээгүй байна. Энээн тушаа тус колхозой хонишон Миль Иванович Шадрин ингэжэ хөөрэнэ:

—Колхозой центрһээ 10 гаран километрын газарта байгаад, гансаараа 550 толгой хони харууһалнаб. Үдэрыншье, һүниншье амарха сүлөөгүй байгшаб. Юуб гэхэдэ, һүниндөө хонидойнгоо харуул харадаг, үдэртөө хонидоо харюулдаг байнаб. Мүнөө гэртээшье харижа ерэхэ аргагүй байнаб.

Тэрэнэй хэлэһэн үгэ юу харуулнаб гэхэдэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд, тусхайлбал, түрүүлэгшэ нүхэр Демин, парторганизациин секретарь нүхэр Можаров гэгшэд хүнүүд—малшад тухайгаа һанаагаа огто зобоногүй.

Эгээл тиимэһээ тус колхозой холын отарануудта хонишодой байра байдал аргагүй муу. Малай үбэлжэдэг Капитоновская, Тайшиха гэжэ газарнуудта малшадай байха хоёр муухан гэрнүүдһээ бэшэ юуншьегүй. Тэдэ гэрнүүд үбэлэй сагта зүдэрүү хүйтэн байдаг. Мүнөөшье эндэхи малай байранууд заһабарилагдахаһаа байтагай, малшадай үбэлжэхэ эдэ хоёр гэрэй раманууд шэлгүй, пеэшэнүүдынь унашанхай, нэгэшье стол, стул гэжэ байхагүй. Тэрэшэлэн тус колхоздо мүнөө малшадые культурно-ажаһуудалай талаар ямараар хангадаг тухайнь хэлэһэнэйшье хэрэггүй. Юуншье хэгдэнэгүй. Мүнөө хүйтэнэй дүтэлөөд байхада, энэ колхозойхид малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэнгүй юу хүлеэнэ гээшэб?

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

Солоомынгоо хахадыень һүрилөөд байшоо

Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо олон һалбаритай эгээн томо ажахынуудай нэгэн болоно. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска, мүн тэрээнһээ хойшонхи Пленумүүдэй һүүлээр тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон гэшүүд ниитынгээ ажахые бүри ашаг олзотой болгохын түлөө һайса оролдоо. Тиин колхозой һаалишад ажахын үнгэрһэн жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 1080 литр һү һаагаа, гэбэшье, аймаг соогоо эгээн һүүлшын һууринда гараба. Юуб гэхэдэ, энэ колхоз үнеэдһээ ехэ һү һааха арга боломжотой аад, тэрэнээ ашаглажа шададаггүй байна. Нэн түрүүн, һаалишад ажалдаа түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэнэгүй. Мүн һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай журам муу, һаалишад жэлэй туршада олон дахин һэлгэгдэнэ. Колхозой зоотехник Ваняркин иимэ байдалай тохёолдоод байхада зохихо хэмжээ абанагүй.

Ниитынгээ малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха гээшэ үбэлжэлгын үедэ ехэ удхашанартай байһаниинь колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэшье, коммунистнуудташье мэдээжэ. Теэд малай тэжээлэй база тухай асуудалда тэдэнэй анхаралаа багаар хандуулһан дээрэһээ колхозой бүхы полинуудай солоомын 50 гаран процентнь хуряагдаагүй, малда эдюулжэ, гэшхэгдэжэ хэбтэнэ. Гадна, корнеплодууд мүнөө хүрэтэр хуряагдажа дүүргэгдээдүй. Мүн овощиин үлөөдэһэн тэрэл зандаа хэбтэнэ. Үбэлжэлгын үедэ концентрированнэ тэжээл малда, илангаяа үнеэдтэ эдюулжэ, һү ехээр һаахын тула ороохо тарян бэлэдхэгдэнэгүй. Иимэ баримтануудые саашадаа яашье тэсэшэгүй.

Колхозой правлени ба партийна эхин организаци малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй дутуу дундануудые һаядаа усадхаха ёһотой.

Г. Ильин.

Харьков. Хүдөө ажахын областной выставкэдэ ерэгшэд Кегичевскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ совхозой хэдэн хүдэлмэрилэгшэдэй бии болгоһон олон буурсагуудтай кукурузые ехэтэ һонирхожо харана.

Бүри 1950 ондо энэ совхозой директор нүхэр Молебный кукурузынгаа поли дээрэ ондоохон буурсагуудтай нэгэ эшэ хараһан байха юм. Тэрэнэй буурсагуудайнь узуурһаа үшөө хоёр охорхон буурсагшуу хэлхынүүд гараад байгаа ха. Тэрэниие харахадаа агроном үрэһыень туршажа үзэхэ, үшөө олон болохо аа гү, магад томо боложо болохо гү гэжэ һайнаар шэнжэлхэеэ хүсэһэн байна. Тиин хойто жэлынь тэдэ хэлхы буурсагуудайнгаа үрэһэ тариһаниинь, 10 үрэһэн бүхэнэй нэгэнһээ олон буурсагуудтай, зариманиинь 3—4 буурсагуудтай эшэнүүд гараһан байха юм. Тэдэ буурсагууд урда жэлэйнгээ хэлхы буурсагуудта орходоо хоёр дахин томо байгаа.

Тиигэжэ энэ совхоздо үрэһэнүүдыень хэдэн дахин шэлэһэнэй, агротехническэ бүхы эрхэ байдал бии болгоһоной ашаар нэгэ эшэһээ 8—12 буурсагууд абтадаг болоһон байна.

Мүнөө таригдаһан үрэһэнүүдэй 75 процентһээ үсөөн бэшэнь олон буурсагуудтайгаар ургана. Энэ жэлдэ совхоз үрэһэнэйнгөө участок дээрэ гектар шахуу газарта иимэ үрэһэ тариһан байгаа. Олонхи эшэнүүдтэ олон буурсагууд ургажа, тус бүридөө 500—600 грамм шэгнүүртэй болотороо томо болоо.

Мүнөө эндэхи агрономууд- новаторнууд олон буурсаг үгэдэг кукурузынгаа үрэһые улам һайжаруулхын тула хүдэлмэрилжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэдэ орогшод олон буурсагуудтай кукурузын эшэ хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Бирманска Союзай премьер-министр У Ну Ташкентдэ ерэбэ

ТАШКЕНТ, октябриин 20. (ТАСС). Бирманска Союзай премьер-министр У Ну ба тэрээнтэй хамта ябагшад Советскэ правительствын уряалаар Советскэ Союзда мүнөөдэр хани ёһоор айлшалжа ерэбэ.

Бирманска Союзай, СССР-эй ба Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй тугуудаар аэродром гоёогдоһон байгаа. Ажалшадай, советскэ болон ниитын организацинуудай олон тоото түлөөлэгшэд бирманска айлшадые угтахын тула эндэ суглараа. Угтагшадай дунда—СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Ш. Р. Рашидов, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшэ С. К. Камалов, Республикын Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд А. И. Ниязов ба Р. Е. Мельников, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. С. Султанов, СССР-һээ Бирманска Союзда байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Д. Щиборин, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшонор А. Н. Рудин, Я. С. Насриддинова, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, Узбекскэ ССР-эй министрнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй болон Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, мүн бусад албан дээдэ тушаалтан байлсаа.

Бирманска Союзһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Монг Он ба Бирманска Союзһаа Великобританида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол У Чин гэгшэд айлшадые угталсаа.

...Нютагай сагаар 13 час 5 минутада мүнгэтэн яларһан агаарай кораблинууд бууба. Бирманска Союзай премьер-министр У Ну, тэрэнэй һамган До Мья И, полковник Аунг Джи ба премьер-министртэй хамта ябаһан бусад хүнүүд самолёдһоо гараба.

Бирманска Союзай, СССР-эй, Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй гимнүүдэй аялганууд зэдэлнэ. Айлшадта пионернүүд баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Бирманска Союзай Правительствые толгойлогшые халуунаар амаршалаа.

Премьер-министр У Ну харюутай үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Би Советскэ Союзда ерэжэ харахые үнинэй хүсэдэг һэм. Минии хүсэл одоошье мүнөө хүсэлдөө. Ташкент—Советскэ Союзда минии хараһан түрүүшын город болоно. Намайе, намтай хамта ябагшадые халуунаар угтаһанайтнай түлөө таанарта болон Узбекскэ Республикын премьер-министр Мухитдиновтэ ехэ баясхалан хүргэнэб.

Эб найрамдалай түлөө бидэнэр таанадтай хамта тэмсэжэ, амжалта туйлахабди гэжэ этигэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлнэб.

«Бирмын ба Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!», «Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралдаан аэродром дээрэ суурятана.

Айлшад болон угтаһан албан дээдэ тушаалтан автомашинануудта һуугаад город тээшэ ябаба. Бүхы замдань Ташкентын олон мянган ажалшад Бирманска правительствые толгойлогшые халуунаар амаршалба. Үйлсөөр татагдаһан улаан бүд дээрэ «Премьер-министр У Нуда амар мэндэ» гэһэн үгэнүүд ород, узбек ба бирман хэлэнүүд дээрэ бэшээтэй байгаа.

Ленинградска метро туршажа үзэхын тулада ашаглагдажа эхилбэ

ЛЕНИНГРАД, октябриин 20. (ТАСС). Ленинградска метрополитениие ашаглалга мүнөөдэр үдын хойно эхилээ.

Контактна сетиие холбоһоной һүүлээр, графигаар хараалагдаһан зай интервалтайгаар дүрбэн состав депоһоо трассада гараһан байна. Түрүүшынхинь «Автово» станциһаа «Восстаниин Талмай» гэжэ станцида дунда зэргээр часай 35 километр түргэнөөр ябажа хүрэһэн байна. Саашадаа составууд бүри түргэнөөр ябадаг болоо. Туршалга хэлгын үргэлжэлхэ тудам, газар доогуур ябадаг составуудай тоо улам олон болгогдохо байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Пропагандистнуудтаа туһаламжа үзүүлнэбди

Нилээд олон коммунистнууд кружогуудта, политһургуулинуудта болон семинарнуудта ябажа, марксистско-ленинскэ эрдэм бэлэдхэлээ дээшэлүүлнэ.

Партийна гэгээрэлэй ябасын пропагандистска кадрнуудһаа, тэдэнэй бэлэдхэлһээ ехээр дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ.

Бабушкин городой партийна организацида һайн бэлэдхэлтэй пропагандистска кадрнуудай тоо олошороо. Дээдэ һургуулитай пропагандистнууд олон болоо. Тэдэнэй зариманиинь КПСС-эй Обкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн пропагандистнуудай нэгэ һарын курса дүүргэһэн байна. Мүн кружок болон политһургуулиие түрүүшынхеэшье хүтэлбэрилжэ байһан хүнүүд манайда бии. Тиин залуу пропагандистнууд түрүүшынгээ занятинуудые үнгэргэхэдөө илангаяа ядаралдана.

Пропагандистнуудта, илангаяа залуу пропагандистнуудта һайн хүтэлбэри, үдэр бүриин туһаламжа хэрэгтэй.

Тиимэһээ КПСС-эй Бабушкинска горкомой пропаганда ба агитациин таһаг пропагандистнууд ямар бэлэдхэлтэйб, мэргэжэлтэйб, ямар асуудалнуудые тайлбарилхадаа ядалданаб, ямар туһаламжа тэдэндэ хэрэгтэйб гэжэ мэдэжэ байхые оролдодог.

Теоретическэ ба методическа туһаламжа пропагандистнуудта хүргэхын тула партиин горкомой дэргэдэ пропагандистнуудай семинар эмхидхэгдэһэн байгаа. 1954—55 оной һуралсалай жэлдэ 7—10 семинарнууд ба пропагандистнуудтай 2 удаа хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө һэн.

Һуралсалай 1955—1956 оной шэнэ жэлэй эхилхэһээ урда тээ, сентябрь һарада пропагандистнуудай семинар боложо, иимэ элидхэлнүүд хэгдэһэн байгаа: «Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй зорилгонууд». «Городой ажахын ба культурын байгуулалтын ээлжээтэ зорилгонууд». Мүн пропагандистнууд уласхоорондын байдал тухай лекци шагнаа.

Удаань КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тоготоолсор хайшан гэжэ хөөрэлдөө үнгэргэхэ тухай заабари үгтэһэн байна.

Семинарнууд дээрэ лекцинүүд болон элидхэлнүүдые КПСС-эй горкомой секретарьнууд, горкомой таһагуудые даагшанар ба һайн бэлэдхэлтэй пропагандистнууд уншадаг юм.

Дүй дүршэлөө пропагандистнуудай хоорондоо андалдалга семинарай гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Шадамар бэрхэ пропагандистнууд семинар дээрэ темынгээ удхые һурагшадтаа хайшан гэжэ ойлгуулдаг тухайгаа, политическэ болон уранһайхаанай литератураһаа, кинофильмнүүдһээ жэшээнүүдые абажа хэрэглэдэг тухайгаа хөөрэдэг. Бэлэдхэл багатай пропагандистнууд һайн бэлэдхэлтэй, үнинэй дүршэлтэй пропагандистнуудай занятида байжа шагнадаг, нигэжэ ехэ юумэ ойлгожо абадаг.

Партийна библиотекэнүүдэй дэргэдэ пропагандистын булан эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ пропагандистнуудта хэрэгтэй номой списогууд, ээлжээтэ темые үзэхэдэ хэрэгтэй материалнуудтай витринэнүүд, газетэнүүдэй статьянууд суглуулагдадаг.

Городой һайн бэлэдхэлтэй, бэрхэ пропагандистнуудай тоодо Кочетов, Харченко, Зонгеева, Шабаганова, Арестова гэгшэд оролсоно. Тэдэнэр али нэгэн асуудал хайшан гэжэ табихаб, һурагшадтаа һонирхуулхын тулада ямар баримтанууд ба жэшээнүүдые абажа харуулхаб гэжэ бодомжолон, занятидаа бэлэдхэдэг. Пропагандистнууд коммунистнуудай ажал хэрэгые һайса мэдэдэг. Тиимэһээ, тэдээнэй ажалтай нягтаар холбожо һуралсалаа ябуулдаг юм.

Түрүүшын занятиһаа хойшо тэдэнэр партийна организацинуудтай нягта холбоотойгоор хүдэлмэрилдэг. Һурагшадтаа шанга эрилтэнүүдые табидаг.

Иимэ хүдэлмэри хэһэнэй ашаар кружогуудайнь заняти һайнаар үнгэргэгдэдэг, мүн һурагшадынь занятиһаа нэгэшье үлэдэггүй.

Пропагандистнуудта үдэр бүри туһалха, тэдэнэй теоретическэ бэлэдхэлые ба методическа мэргэжэлые дээшэлүүлжэ байха гээшэ партийна комитедүүдэй шухала зорилго болоно.

В. Томилов, КПСС-эй Бабушкинска горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Батаганаанай ниидэхэнь дуулдахаар...

„Горпищеторгын" парторганизацида партиин түүхэ шудалха кружогой заняти бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ

Улан-Удын «Горпищеторгын» партийна эхин организациин дэргэдэ партиин түүхые шудалха кружок эмхидхэгдэнхэй. Энэ кружогые Д. Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай багша, филологическа наукануудай кандидат Е. В. Баранникова хүтэлбэрилдэг юм. Кружогто һурагшад «Горпищеторгын» аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, плановигууд, бухгалтернууд ба магазинуудые даагшанар, хамтадаа 12 хүн һурана.

Һаяхан энэ кружогой хоёрдохи заняти болобо. Нэгэдэхи занятида партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ Н. А. Булганинай хэлэһэн элидхэлэй түрүүшын хоёр бүлэгые шудалан үзэһэн байна. Пропагандист нүхэр Баранникова хоёрдохи занятиингаа түрүүшын хахадта урда тээнь үзэһэн материалаа дабтаха гээд, һурагшадта хандаба. Удаахан саг соо хон жэн: батаганаанай ниидэхэнь дуулдахаар болоод байба. Тэрэ үедэ брошюра, материалнуудые урдаа обоо онги суглуулаад ехэл тухашаруу хэбэртэй һууһан нүхэр Бурлакова асуудалда харюусахаар шиидэбэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые нүхэр Бурлакова брошюраһаа дутуу ядуу уншажархиба. Н. А. Булганинай элидхэлэй нэгэдэхи бүлэгые эхинһээнь алгасажа байжа уншасагаагаад, хэлэһэн үгынгөө удхые өөрөөшье хүсэд ойлгонгүй, уданшьегүй һууша. Пропагандист нүхэр Бурлаковаһаа нэмэлтэ асуудал элирүүлэн һурабагүй. Бэшэ нэгэшье хүн хөөрэлдөөндэ хабаадалсабагүй. Тэндэ һуугшадай олониинь занятидаа бэлэдхээгүйбди, уншаха литература үгы гэжэ уг маг гэлдэбэ.

Иимэ тулюур байдалтай тохёолдоод байхадаа нүхэр Баранникова һурагшадта ямаршье зүбшөөл дурадхал хэбэгүй.

Занятинь саашаа үргэлжэлжэ, 45 минутын турша соо Н. А. Булганинай элидхэлэй үлдэгшэ 5—6 бүлэгүүдэй удхыень пропагандист хөөрэжэ үгэбэ. Зүгөөр, эдэ бүлэгүүдэй гол шухала удхые нүхэр Баранникова һурагшадта тиимэ һайнаар ойлгуулбагүй. Юундэб тэхэдэ, тэрэ хадаа хөөрэлдөөнэй түсэб табяагүй ерээ, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, газетэ ба журналнуудай материалнуудые хэрэглээгүй. Мүн «Горпищеторгын» ажал хүдэлмэритэй холбоогүйгөөр хөөрөө. Хэрбээ пропагандист худалдаа наймаанай тус эмхи зургаанай хүдэлмэритэй танилсажа, тэрэнэй байдалые жэшээ болгон заняти дээрэ хэлэжэ үгөө һаань, һурагшадташье туһатай, ажал хүдэлмэриишье һайжарха талада хэрэгтэй байгаа бшуу. Гэхэтэй хамта, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө «Горпищеторгын» хүдэлмэрилэгшэдэй бибатай хүдэлмэри хээгүй байһые пропагандист тэмдэглэбэгүй. Байгша оной түрүүшын хахадай түсэбые «Горпищеторг» 97,4 процент, 9 һарынгаа түсэбые 94 процент дүүргэһэн байна.

Тус кружогто һурагшад партийна һуралсалда даншье хайша хэрэгээр хандана, пропагандистнь эрдэмтэй хүн байбашье, энэ хүндэтэ ба харюусалгата хэрэгтэ оролдосогүйгөөр хандана. Тиигээдшье, партийна эхин организацинь партийна һуралсалай ябасые түрүүшын үдэрһөө хинан шалганагүй.

Кружогто һурагшадай занятидаа бэлэдхэжэ ерэдэг болохын, мүн кружогой занятиин шанарые һайжаруулхын түлөө партийна организаци хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Чимитов.

И. В. Мичуринай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо

Мичуринск городтохи И. В. Мичуринай нэрэмжэтэ жэмэстэ модо ургуулалгын научно-шэнжэлэлгын институт агууехэ эрдэмтын научно-практическа туйлалтануудые колхозууд болон совхозуудта дэлгэрүүлнэ. Шэнэ ургамалнуудые бии болгохо мичуринскэ арга методүүдые хэрэглэжэ ба тэрэниие творческоор хүгжөөжэ, научно-шэнжэлэлгын институт 500 мянган ургамалай гибридүүдэй ехэ фонд байгуулаа. Ажахын-биологическа талаараа үндэр шанартай 365 шэнэ сортын жэмэстэ культурые, тэрэ тоодо 120 сортын яблонь гүрэнэй зүгһөө, мүн үйлэдбэри дээрэ туршажа үзэхын тулада һүүлэй жэлнүүдтэ дамжуулан үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. В. Мичуринай нэрэмжэтэ научно-шэнжэлэлгын институдай помологическа комисси шэнэ сортын яблокануудые шалган хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Мичуринска 6 мянган сад

Новосибирскдэ хамта 6 мянган сад бии юм. Мүнөө эндэ садуудые үбэлдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Транспортын хүдэлмэрилэгшэд, барилгашад, фабриканууд ба заводуудай хүдэлмэришэд, эрдэмтэд, педагогууд болон пенсионернүүд эдэ садуудай эзэдынь юм. Тэдэнэр И. В. Мичуринай һургаалые хэрэглэн, Европын томо жэмэстэй яблокануудые, виноградай зарим сортнуудые Сибириин шэрүүн хүйтэн эрхэ байдалда ургуулна.

Новосибирск хадаа Сибирьтэ сад тарилгын үнинэй центр юм. 1912 ондо Я. Н. Сафонов эндэ хамагһаа түрүүн сад тариһан байгаа. А. С. Веховэй, М. П. Соколовой, П. П. Питеневэй ба бусад хүнүүдэй садууд 25—30 жэлэй саада тээ таригдаа һэн.

Сад тарингша эдэ хүнүүд 1937 ондо тусгаар общество байгуулжа, городоо жэмэстэ садуудаар гоёохо зорилго табиһан байгаа.

Мүнөө мичуринецүүдай городской общество ниитын эмхи зургаан болоод, 8 мянган гэшүүдые нэгэдүүлэнхэй. (ТАСС).

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖ...

Нютагайнгаа ажабайдалые т... һайнаар харуулая

Курумкан — республикымнай холын аймагуудай нэгэн. Оронойманай алишье зүгэй ямаршье нютагайхидал, мүн эндэшье зохёон байгуулхы амгалан ажалаа советскэ хүнүүд үдэрһөө үдэртэ эрхилнэ. Аймагай ажалшад ажахыгаа ба культураяа дам саашадань хүгжөөн дэбжээхын түлөө туйлай ехэ оролдолго хүсэлэл саг үргэлжэ гаргана.

Аймагайнгаа ажалшадай энэ хүндэтэ ажалые, нютагайнгаа ажабайдалые **«Курумканский колхозник»** газетэ хэр зэргээр харуулна гээшэб?

Энэ асуудалда харюу үгэхын тулада һүүлэй хоёр һарын туршада гаргагдаһан тус газетын номернуудые уншажа үзэбэбди. Таряа хуряалга тухай, малажал тухай, мүн бусадшье асуудалнуудаар хэдэ хэдэн материалнууд толилогдоһон байна. Зүгөөр тэдэниие уншаад байхада, нютагай ажабайдал хүсэд һайнаар харагданагүй гэһэн нэгэ тобшолол хэлэлтэй болоно. Энэ тобшололые гэршэлэн тодоруулхын тула «Курумканский колхозник» газетын энэ жэлэй сентябриин 23-най юрын нэгэ номерыешье жэшээ болгон абаад үзэебди. Нюдэндэ нэн түрүүлэн юун торолдоноб гэхэдэ, энэ номер угаа үсөөхэн—оройдоо таба—зургаан материалһаа бүридүүлэгдэнхэй. Партиин аймкомой ээлжээтэ пленумэй тогтоол газетын ехэнхи хубиие эзэлнэ. Малай үбэлжэлгэдэ саг сооль бэлэдхэжэ, адуу малаа эрхим һайнаар ондо оруулха, үбэлэй үедэ ниитынгээ малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тухайда, һаалишадта культурно-ажаһуудалай ёһотой һайн услови хангаха тухайда энэ тогтоол соо хэлэгдэнэ. Энэ шухала тогтоолой толилогдоһоной тон зүб байһыень одоо хэн арсаха бэлэй.

Зүгөөр, нүгөөдэ хэдэн материалнууд тухайда эндэ хэлэлтэй байна. «Шэн габьяата ажал» гэһэн гаршагтай нэгэ бишыхан мэдээсэл газетын хоёрдохи нюурай эгээл адагта, редакторай нэрын дээрэхэнэ, бүглөөдэһэн болгогдон толилогдонхой байба. Ажалай шэн габьяа, ажалай баатаршалга тухай материал аад, адагай адагта, һүүлэй һүүлдэ толилогдоһониинь нэн түрүүн манай анхаралые хандуулба. Теэд тэрээн дотор юун тухайда хэлэгдэнэб гэхэдэ, эгээл нигэжэ уншанабди:

«Улан-Удын мехстеклозаводой шофёр Ермолай Петров таряа хуряалгада хамһалсахаяа манай аймаг ерээд, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. Хүдэлмэрилһэн түрүүшынгээ үдэрһөө эхилэн, нүхэр Петров үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тэрэ хадаа комбайнһаа ороoһо зөөнэ. Һайнаар хүдэлмэрилһэн дээрэһээнь комбайнууд таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилнэ».

Эгээл иимэ мэдээсэл уншаад байхадаа, манай досоо имагтал гайхал түрэнэ. Нэн түрүүн эгээн энээхэн хэлэгдэгшые «шэн габьяата ажал» гэжэ байгаад суурхуулан нэрлэхээр байна гээшэ аал? «Нүхэр Петров үндэр бүтээсэтэ ажалай үл... шээ харуулна» гэһэнээ га... шье жэшээ баримтаар то... богүй. Теэд яахадаа «шэн... ажал» гээд нэрлэгдэхэ б... «комбайнһаа ороoһо зөөһ... Энэ материалһаа юуншье т... гохын аргагүй.

Тиин иимэ мэдээсэлые т... сэгнэлтэйб? Зүгөөр шоф... Петров «шэн габьята аж... гэр жэшээ» үнэхөөршье... магад. Одоо энээниие арс... һананагүйбди. Шэн габья... тухай материал гээшэ аад... лирхайгаар, тон харюусал... бэшэгдэнхэй. Теэд, нүгөөдэ... дээсэлые абажа үзэебди... нэгэниинь «Колхоздо ту... гэһэн гаршагтай. Галтай... жэлэй һургуулиин багша... жиева һурагшадтаяа хамт... лотовой нэрэмжэтэ колхоз... хуряалгада эдэбхитэйгээр х... сана гэжэ эндэ хэлэгдэнэ... ямар туһаламжа колхоздо... үзүүлһэн, хэды шэнээн ажа... хэһэн тухайда эндэ юушье... нэгүй. Энэ хадаа баһал му... шэгдэһэн, халирхай матери... Нүгөөдэ мэдээсэлынь мүн л...

Һайнаар бэшэгдэһэн һон... мэдээсэл гээшэ нютагай... далые бүхы талаһаань... ябадалда ехэ удхашанартай... маци (мэдээсэл) гээшэмн... гай ажабайдалай ямар нэг... һониин тухайда, һонирхомо... нэгэн баримта тухайда тон... дохоноор бэшэгдэһэн байха... Теэд эдэ мэдээсэлнүүд тус... огто харюусажа шадахагүй...

Газетын гансал энэ номе... наар гаргагдажа шадагдаа... гээд, хараад үзэхэдэ, хари... номернуудыень хайша хэрэ... рюусалга багатайгаар гар... байха юм.

Аймаг доторнь газетэд... юумэн олдоногүй гэжэ яаж... болохоб. Мал ба таряан аж... колхозууд, хүсэ ехэтэ шэн... кээр зэбсэглэгдэһэн маши... торна станци, мүн нютагай... ленностиин хэдэ хэдэн пре... нууд, медицинскэ, культу... рэлэй хэдэн олон эмхи зу... һургуулинууд ба ниитын б... эмхи зургаанууд эндэ бии... нэй ажабайдал, ажал хүдэ... газетэдэ өөдтэй һайнаар... данагүй.

Нютагайнгаа ажабайдал... хой һайнаар харуулжа... байһан ябадал энэ редакци... мэридэхи гол дутагдал бол...

Энэ дутагдалаа усадхахи... партиин ЦК-гэй Пленумүү... хэтэ шиидхэбэринүүдые... бэелүүлхын, хүдөө ажахыг... үе соо эрид ехээр хүгжөөхы... аймагайнгаа ажалшадай хэ... тэмсэжэ байһые тодо һай... руулхын түлөө «Курумканск... хозник» газетын редакциин к... рилэгшэд оролдолго хэшээл... тойгоор гаргаха зэргэтэй.

Промышленностьда техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө

Шэнэ, түрүү техникые ашаглангүйгөөр, техническэ дэбжэлтэ туйлангүйгөөр социалистическэ промышленностиие саашань амжалтатайгаар хүгжөөжэ шадагдахагүй юм. Эгээ тиимэһээ парти, правительствомнай промышленностиингаа техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна, тэрэнэй бүхы һалбаринуудые шэнэ механизмуудаар, түхеэрэлгэнүүдээр хангахын, түрүү технологи нэбтэрүүлхын, үйлэдбэриие ба ажалые эмхидхэхэ мүнөөнэй шэнэ арга методүүдые промышленностьда үргэнөөр хэрэглэхын тулада туйлай ехэ оролдолго гаргана.

Техническэ дэбжэлтын талаар манай промышленность горьтой амжалта туйлаа. Оронойманай промышленна предприятинууд жэл ерэхэ бүри шэнэ шэнэ багажа зэбсэгтэй боложо байдаг, автоматикын, телемеханикын, электротехникын, наука ба техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, үйлэдбэриин процессүүд саг үргэлжэ нарижуулагдана. Промышленностиие саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ манай гүрэн туйлай ехэ зөөри гаргана. Жэшээнь, дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ манай промышленность 150 миллиард түхэригэй шэнэ түхеэрэлтэнүүдые, аппаратурануудые, элдэб янзын машина, механизмуудые абаа.

Промышленностиин бүхы һалбаринуудта ажал ехэтэй хүдэлмэри угаа ехээр механизацилагдажа байна. Манай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эрхэ байдалые һайжаруулхын түлөө парти, правительствымнай эсэшэ сусашагүй оролдодогынь эгээ эндэ эли тодоор харагдана. Мүнөө үедэ шулуу нүүрһэ малтаха ба булад хайлуулха гол хүдэлмэри булта механизацилагдаа, модо бэлэдхэлэй предприятинуудта модо ашалгын, шэрэлгын 70—80 процентнь элдэб механизмуудай хүсөөр хэгдэдэг болоо, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй ажал ехэнхидээ механизацилагдаһан байна.

«Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудта ашаа ехээр шэрэдэг «МАЗ-200» гэжэ автомобильнууд модо шэрэлгэдэ, хүсэ ехэтэ тусгаар лебёдконууд модо таллуулгада, тиихэдэ модо ашалгада — автогрузчигууд хэрэглэгдэнэ. Модо унагааха, хюрөөдэхэ ба гэшүүһэ сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ электрохюрөө хэрэглэгдэнэ.

Түмэр замай Улан-Удын отделениидэ ашаа ашаха ба буулгаха хүдэлмэри булта шахуу механизацилагдаа. Мүнөө барилга дээрэ механизмууд олоороо хэрэглэгдэнэ. Барилганuудта бүхыдэнь шахуу экскаваторнууд, башенна кранууд, самосвалнууд, бетон ба холисо зуурадаг түхеэрэлгэнүүд, холисо һоруулдаг насосууд ба барилга дээрэ гоёолтын хүдэлмэри хэлгэдэ электрозэмсэгүүд олоор хэрэглэгдэнэ.

Мяханай комбинадта, сэмбын фабрикада, городой һүнэй заводто, загаһанай комбинадта ба хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта үйлэдбэриин бүхы гол хүдэлмэринүүд механизацилагдаа. Механизмуудые ехээр хэрэглэһэнэй ашаар Улан-Удын мяханай комбинат нэгэ халаан соо 8 мянган толгой жэжэ мал үүсэлээд, эдеэ хоолой зүйл болгон буйлуулха аргатай болоо. Усть-Баргажанай загаһанай комбинат 50 центнер загаһа халаан соо болбосоруулжа шадаха аргатай болонхой.

Бүхы хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы үүсхэл эдэбхи гаргадаггүй газарта техническэ дэбжэлтэ туйлагдахагүй байһаниинь мэдээжэ. Предприяти бүхэндэ үгтэдэг машина, механизмууд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдаха зэргэтэй. Үйлэдбэриин процессүүдые гүнзэгыгөөр шудалан, машина болон механизмуудые һайса мэдэдэг болоходоо хүдэлмэришэд, технигүүд болон инженернүүд тус машиные зохёоходоо конструкторнуудай хараадаа абаагүй юумэнүүдые элирүүлжэ, тэдэниие нарижуулан һайжаруулха, бүри ашагтайгаар хэрэглэхэ аргатай байдаг.

Түхеэрэлтэнүүдые болон үйлэдбэриин процессүүдые бүри нарижуулха, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэ ажалшадай эдэбхи үүсхэлые, коллективэй бүхы хүсые зорюулха талаар партийна эхин организацинууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Партийна эхин организациин предприятиингаа коллективые нэгэдхэн эмхидхээд, бүхы хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулжа шадаһан газартал лэ техническэ дэбжэлтэ заатагүй туйлагдадаг, гүрэнэй түсэб дүүргэгдэдэг, үлүүлэн дүүргэгдэдэг бшуу.

Нүхэр Давыдовай директорээр хүдэлмэрилдэг предприятида уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод ехэ олон болонхой. Байгша оной 8 һарын турша соо уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын нилээд олон дурадхалнууд бэелүүлэгдэжэ, 1,5 миллион түхэригэй алмалта хэгдээ. Хэрбээ партийна эхин организациин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ һуралсалда анхаралаа табидаггүй, техническэ пропаганда ябуулдаггүй байгаа һаань, энэ предприятида иимэ ехэ амжалтанууд туйлагдахагүй байгаа. Эндэ ажалай түрүү арга методүүдые шудалха 60-аад һургуули эмхидхэгдэнхэй. Техническэ конференцинүүд үнгэргэгдэдэг, мүн техническэ пропаганда хэхэ, үйлэдбэриие саашадань нарижуулха бэшэшье арга боломжонууд эндэ олоор хэрэглэгдэдэг.

Зүгөөр энэ предприятиин коллектив ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха бүри ехэ арга боломжонуудтай гэжэ сэхэ зааха хэрэгтэй. Тэдэ арга боломжонуудаа элирүүлэн гаргаха, технологи болон үйлэдбэриингөө эмхидхэл саашадань һайжаруулха зэргэтэй.

Үйлэдбэриие саашадань һайжаруулгаар мяханай комбинадай коллектив ехэхэн хүдэлмэри хэнэ. Мүнөө эндэ жэжэ малые үүсэлээд, буйлуулха конвейертэ тус коллективэй оролдолгоор бии болгогдоһон, механическа аргаар арһа үбшэхэ түхеэрэлгэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Нимгэн сагаан түмэрөөр хэһэн банкануудые гагнаха автомат шэнэдхэгдэн һайжаруулагдажа, халаан соо 8—10 мянган банка гагнадаг болоо. Иимэ автомат урдань мяханай промышленностиин предприятинуудта огто хэрэглэгдэдэггүй байгаа.

Үйлэдбэриие саашадань һайжаруулжа байха дүүрэн шадабаритай, эбтэй эмхитэй коллектив энэ комбинадта бии юм. Гэхэтэй хамта, эндэхи партийна эхин организаци коллективэй хүсэл эрмэлзэлгые, бүхы арга боломжые техническэ шэнэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ элсүүлжэ шадаадүй. Нилээд олон хүдэлмэришэдтэй энэ коллективтэ эдэбхитэй уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод оройдоол 60-аад бии. Тиигээдшье тэдэнэй олонхинь инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд юм. Ажалай түрүү арга методүүдые шудалха һургуули эндэ мүнөө болотор эмхидхэгдээгүй байһаар.

Мүн энэ комбинадта техническэ советэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнууд һайшаан абтаашье һаа, удаан саг соо үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Тиигэжэ үйлэдбэриин новаторнуудай эдэбхи дээшэлүүлгэдэ һаад тойбо хэгдэнэ.

ПВЗ-дэ түхеэрэлгэ, технологи нарижуулгаар, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулгаар горьтой хүдэлмэри хэгдэнэ. Энэ жэлэй 9 һара соо үйлэдбэридэ 122 нэмэжэ тааруулһан оньһонууд, 76 элдэб янзын хэбүүд ба 90 ондоо зүйлэй тусгаар зэмсэгүүд ашаглагдаа.

Эндэ уралан нарижуулагшадай ба ухаалан зохёогшодой коллектив 842 хүнһөө бүридэнэ. Энэ жэлэй эхилһээр уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын 450-яад дурадхал үйлэдбэридэ хэрэглэгдэжэ, 2 миллионһоо үлүү түхэриг гүрэнэй мүнгэн алмагдахань. Тиигэбэшье, техническэ дэбжэлтын гол шухала асуудалнууд эндэ үшөөл удаан шиидхэгдэнэ. Үйлэдбэриин эмхидхэлые жэшээ болгон абая. Паровозно ба вагонно комбинадуудые нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилүүлдэг болгохо гэжэ заводой хүтэлбэрилэгшэд хэдэн жэлэй турша соо һэдэлгэ хээ. Теэд мүнөө болотор элитэ амжалта туйлаагүй. Паровозуудые заһабарилха һарынгаа түсэбэй 60 процентыень, вагонуудые заһабарилха һарынгаа түсэбэй—80 процентыень һара бүри, һарын гурбадахи декадын туршада дүүргэнэ.

Тус завод һайнаар түхеэрэгдэһэн кузнечнэ цехтэй, теэд тэрэнэй хүдэлмэриин технологи хүсэд һайнаар нарижуулагдадаггүй. Тиимэһээ түмэр дархалалга гарза ехэтэй байдаг. Жэшээлхэдэ, золотнигай зээрэмхэй хэхэ гэжэ бэлдэһэн түмэрынь аяар 57 килограмм шэгнүүртэй байдаг. Тэрэниие мүлижэ, зорожо бэлэн деталь-золотник болгоходонь оройдоо 14 килограмм шэгнүүртэй болодог. Тиигэжэ аяар 43 килограмм металл миил зоргодоһон болоно бшуу.

Машинын детальнуудые цехһээ цехтэ зөөжэ абаашалга мүн лэ механизацилагдаадүй. Хэрбээ 10—15 жэлэй саада тээ энэ хүдэлмэри тус заводто автокрануудаар з... байгаа һаа, һүүлэй хэдэн ж... морёор зөөгдэдэг болошоо...

Энэ заводто шадамар б... дүршэлтэй хүдэлмэришэд... Тэдэнэр техникые дэбжээх... ехэхэн амжалта туйлаха... Гэбэшье, заводой партийн... организаци коллективэйнг... боломжонуудые хүсэдөөр х... шадаадүй. Техническэ дэ... талаар республикынгаа ям... жалтануудые туйлаһаниие... дэн предприятинуудай жэш... рэһээ хаража үзэебди.

Саашадаа районуудай, ... дай партийна организаци... мышленна предприятинууда... мэриие һайса, гүнзэгыгөөр... лэн үзэжэ, үйлэдбэриие са... һайжаруулха, техническэ д... туйлаха замдань предприя... партийна организацинуудта... туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Промышленна предприя... партийна эхин организаци... ническэ шэнэ дэбжэлтэ т... хараалһан хэмжээ-ябуул... предприятинуудай хүтэлбэ... дэй бодото хэрэг дээрэнь... хын түлөө шанга эрилтэ хэ... ха, тэрэниие дүүргэлгэдэ ко... нуудай болон бүхы хүдэлмэ... эдэбхи үүсхэл зорюулжа... ёһотой. Партиин ЦК-гэй ... Пленумэй табиһан зорил... бэелүүлхын тулада комму... дай үйлэдбэри дээрэ дүүр... рүү үүргые дээшэлүүлхэ шу...

Предприятинуудай хүд... һайжаруулха, бии байһан ... риин талмайнуудһаа ба түх... нүүдһээ бүри ехэ продукци... болохо зорилгонууд зургаа... банжэлэй проектнүүдээр ма... мышленностиин урда табигд... зорилгонуудые амжалтатай... лүүлхэ арга боломжонууд ... хүсэд бии.

И. МОЖИН, К... Обкомой промышлен... таһагые даагшын ...

Нэгэшье хонёо һубайруулхагүй

ертиин Центральна Коми-
рска Пленум хадаа хонил-
оһо абадаг болохо хүндэ-
юусалгатай зорилго хони-
а табиһан байгаа. Энэ зо-
гүлхын түлөө оролдожс,
ай аймагай зарим колхо-
нкой-товарна фермэнүүд,
шод мүнөө жэлдэ яһала
лта туйлаа. Жэшээлхэдэ,
нэрэмжэтэ колхоз хонин
үнда зэргээр 500 грамм
рэгшэ жэлэйхиһээ ехээр
Мүн хэдэн колхоз нооһо
рэшэлэн горьтойгоор дээ-
Эдэ бүгэдын ашаар айма-
үүд үнгэрэгшэ жэлэйхи-
нооһо 25 тонноор үлүү
, гүрэндэ нооһо тушаал-
алдалгын түсэбые 17 тон-
үүр үлүүлэн дүүргэһэн

, аймагай колхозуудта
арга боломжонууд хүсэ-
лэгдэнэгүй, нооһон үшөөл
алагдана. Тус аймагта
газарай 100 гектар бүхэн-
лограмм нооһон хайшалаг-
й аад, 129 килограмм ноо-
н байна. Тиихэдэ, XVIII
ын, Ворошиловай, Мален-
л Марксын нэрэмжэтэ бо-
шевик» колхозууд нооһо
сэбөө дүүргээгүй.

сэбэрилгэдэ зохихо анха-
хандуулагданагүй. Хо-
толгойе олошоруулха тү-
ан гэжэ 96,8 процент дүүр-
VIII партсъездын, Ворош-
мжэтэ, «Большевик» кол-
ни үсхэбэрилхэ ба нооһо
түсэбөө холо дүүргээгүй.
эрилгөөр үнинһөө хойшо
н Карл Марксын нэрэм-
ошье түсэбөө дүүргэбэгүй.

оо эхэ хонидой үсөөн бай-
хони үсхэбэрилгэдэ ехэ
уулна. Аймат доторхи бү-
й оройдоол 34,6 процентнь
болоно. Зарим колхо-
хонидынь бүришье үсөөн.
эдэ, Уланай сельсоведэй
нэрэмжэтэ колхоздо үсхэ-
жэ байһан хонидой 29 про-
хонид болоно. Гэхэтэй
ид олоороо һубайржа, хо-
илгые нилээд хойшо тата-
партсъездын нэрэмжэтэ
эхэ хонидойнь 55 процент
гэхэ тү, али 100 эхэ хонин
45 хурьгад арайхан гэжэ
идые ороондо оруулга хан-
гөөр үнтэргэһэн «Больше-
озой хонишод 100 эхэ хонин
47 хурьга абаһан байна.
(Баргажанай сельсовет),
овай нэрэмжэтэ колхозууд
энин бүриһөө 60—60 хурьга
анай ба Баянголой сельсо-
колхозууд 100 эхэ хонин
5 хурьга абаа. Эдэ бүгэдын
маг соо 4500 толгой хурь-
абтаһан байна.

колхозуудта, жэшээлхэдэ,
вай нэрэмжэтэ колхоздо
идойнь 25 процент, Карл
нэрэмжэтэ колхоздо 24
ье хонид болоно. Энэнь
хони үсхэбэрилгэдэ муу нүлөө үзүүлнэ, иимэ хонид ашаг багаар үгэнэ.

Ороонoй кампаниие эмхитэйгээр үнгэргэлгэ, хонидые үбэлдөө, хабар эртэ хурьгалуулга хони үсхэбэрилгэдэ, тэрэнэй ашагые дээшэлүүлгэдэ тон шухала удхашанартай гэжэ хонишодой дүй дүршэлөөр баталагданхай. Гэбэшье, колхозуудта искусственнаар үрэжүүлэгдэхэ 19 мянган хониһоо оройдоо 2 мянган хонидынь хаһа сагтаа ороондо оруулагдаһан байгаа. Сталинай (Баргажанай сельсовет), Карл Марксын, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ (Уланай сельсовет) колхозуудта искусственна аргаар хонидые эртэ ороондо оруулха тушаа хэмжээн оройдоо абтаагүй. Хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ, тэдэниие үбэл ба хабар эртэ хурьгалуулха шухала асуудал һүүлэй үе хүрэтэр шиидхэгдээгүй.

Үүлтэр һайжаруулгаар, нооһоной шанар дээшэлүүлгээр гансахан лэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз һайн үрэ дүн туйлана. Энэ колхоз имагтал нарин ба нарибтар нооһо гүрэндэ тушааһан байна. Гэбэшье, колхозуудта племенной хэрэг һайнаар табигдаа тэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, мүнөө жэл олонхи колхозуудһаа шэрүүн ба шэрүүбтэр нооһон бэлэдхэлэй пунктнуудта ехээр тушаагдаа. 13 мянган хонитой байһан Уланай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо оройдоо 2615 хониниинь һайжаруулагдаһан үүлтэрэй байна. Эндэ һайн үүлтэртэ хонинoй фермэ эмхидхэгдэһээр табан жэл болоо. Гэбэшье, тэрэнэй хүтэлбэрине бэхижүүлхэ тухай анхарал хандуулагданагүй. Яахадааб гэхэдэ, дайралдаһан лэ хүнүүд фермые даагшаар табигдана. Хэрэг ажалаа һайжаруулжа үрьдингүйгөөр тэдэнэр түргэ түргэнөөр һэлгэгдэнэ. Жэшээлээ һаа, Ц. Сактуев, Д. Хамниганов, Б. Урбагаров, Н. Очиров, Г. Гармаев гэгшэд табан жэлэй туршада бээ бэеэ һэлгэн фермые даагшаар хүдэлмэрилөө.

Хонидые үбэлдөө ба хабар эртэ хурьгалуулха хэмжээн абтанагүй. Февраль, март һарада хурьгалуулха хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ үе үнинэй эхилэнхэй. Гэбэшье, колхозуудай правленинүүд ба Куйтунска МТС-эй мэргэжэлтэд энэ хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Хони улам һайнаар үсхэбэрилхэ, үүлтэрыень һайжаруулха ба ашагысень дээшэлүүлхэ хэмжээ абахаһаа байтагай «шэнэ газар ехээр хахалагдажа, бэлшээриин газар уйтарба, һайн нооһо ехээр үгэдэг хонидые үсхэбэрилхэ эрхэ байдал хаһагдаа» гэһэн буруу һанал бодол гаргадаг хүнүүд, үнгэрхэдөө зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдшье, Баргажанай аймагта бии байна. Теэд эндэхи колхозуудта хони үсхэбэрилхэ бүхы арга боломжо бии юм.

Аймагай партийна, советскэ органууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хони үсхэбэрилгэдэ анхаралаа хандуулха, дутуу дунданууды дары зайсуулха ба хони үсхэбэрилгые колхозуудай олзо ехэтэй һалбари болгохо хэмжээ абаха ёһотой.

М. Степанов.

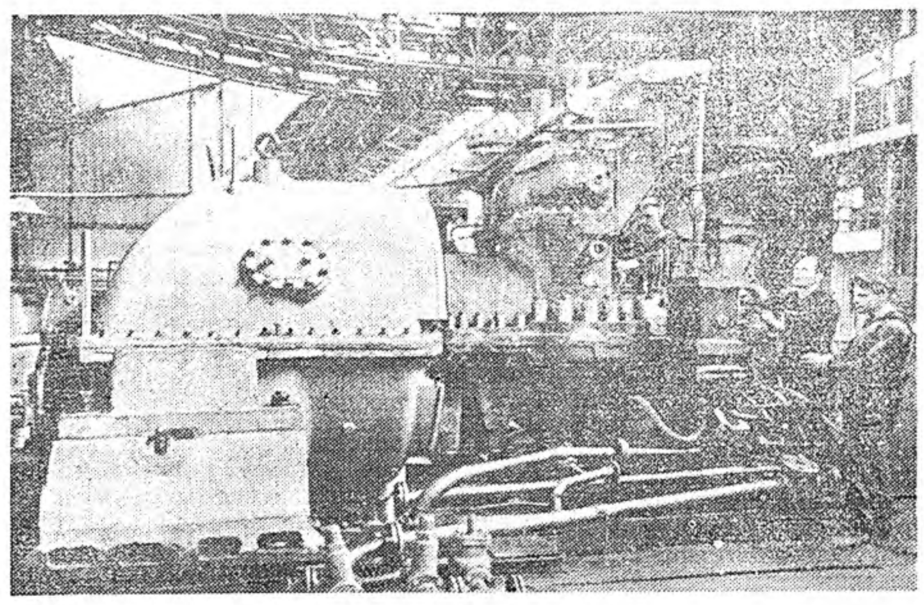

Ленинград. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» гэжэ трубокорпусой заводой коллектив КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ зорюулан ажалай вахтада жагсаа. А. С. Шиловай обмотчигуудай бригада эдэ үдэрнүүдтэ ехэ һайнаар хүдэлмэрилөө. 50 мянган киловатт хүсэтэй трубогенераторай ээлжээтэ роторые бригада мүнөө бүтээн гаргаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: обмотчик В. И. Саморуков, бригадир А. С. Шилов (наада талаdaнь) 50 мянган киловатт хүсэтэй трубогенераторай хоёрдохи роторые табижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОРИИН АЙМАГТА

АЙМАГАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ВЫСТАВКЭДЭ БЭЛЭДХЭЛ

Октябриин 22—23-да аймагай центр Хоринск дээрэ хүдөө ажахын выставкэ болохо юм. Энэ выставкэдэ нёдондоной выставкынхидэ орходоо хоёр дахин шахуу олон хүн хабаадалсаха ба бүри олон экспонадууд табигдаха байна.

50 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ОЛЗО

«Путь Сталина» колхозой огородой бригада (бригадирынь нүхэр Гребенникова) жэлһээ жэлдэ огородой культурануудай муу бэшэ ургаса абана. Энэ жэлдэ тус колхоз 13 гектар хартаабха, 8 гектар овоць тариһан байна. Тиигэжэ гектар бүриһөө 120 центнер помидорой, 100 центнер үгэрсын ургаса хуряажа, гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргээ. Мүн гүрэндэ, аймагай центрын колхозно рынок дээрэ худалдагдаһан үгэрсэ помидор хоёрһоо 50 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа.

ТҮРҮҮ АНГУУШАН

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой автогаражые даагша колхозник Даниил Кириллович Машанов ажалһаа сүлөөтэй сагтаа агнуури хэдэг юм. Илангаяа шоно агнахадаа ехэ бэрхэ шадамар ангуушан гэжэ суурханхай. Нүхэр Машанов 1954—55 оной агнууриин сезон соо 19 шоно баряа. Тэрээнэйнгээ түлөө Бүхэсоюзна шагналда хүртэжэ, 10.000 түхэриг мүнгэ абаһан, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Энэ ангуушан һүүлшын үсөөхэн жэлнүүдэй туршада хамта 50 шоно бариһан байна.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр М. В. Сущиков, парторганизацинь секретарь нүхэр А. А. Квашнин) һүнэй-товарна фермэ аймагай колхозуудай социалистическэ мүрысөөндэ һү һаалгын жэлэй дүнгөөр түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Тус колхоз 12 һара соо үнеэн бүриһөө 1235 литр һү һаагаа. Энэнь нёдондонойхиһоо хоёр дахин шахуу ехэ юм. Колхозой түрүү һаалишан Василиса Эпова 1814 литр, һаалишад Анастасия Корнилова, Евдокия Милохова, Анна Ситникова гэгшэд 1142—1561 литр һү үнеэн бүриһөө һааһан байна.

Тус колхоз ажахын энэ жэлдэ бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ, үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаахаар шиидэнхэй.

ҮДЭРЭЙ 29—31 ГЕКТАР ТАРЯА ХУРЯАГАА

Үдын МТС-эй түрүү комбайнернууд Мартынов, Машанов гэгшэд «Победа», «Гигант» колхозуудай полинууд дээрэ энэ намартаа һайнаар хүдэлмэрилөө. Эдэ комбайнернууд «Сталинец-6» комбайнаар үдэр соогоо 10 гектарай оронд 29—31 гектар хүрэтэр таряа хуряадаг байгаа. Тиигэжэ, эдэнэр сезон соо туд бүриин 400 гаран гектар таряа шанар һайнтайгаар хуряаба.

Ц. Дандаров,
манай корр.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Нюдэ балай, шэхэ дүлии

Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада Закаменай аймаг дотор культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэдэн гэр байшангууд баригдаһан байна. Хужарай сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи хүдөөгэй клуб, библиотекэ ажалшадай культурна эрилтые хангаха арга боломжотой. Гэбэшье, һүүлэй үедэ тус клубта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагдахаяа болишонхой. Колхозниуудта лекци, элидхэл уншагданагүй.

Урдань клубай дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружок хүдэлмэрилдэг, колхозниуудта концертнүүдые харуулдаг байгаа. Мүнөө тэрэ кружок тарашанхай. Энэ жэлэй хабарай тарилгын, үбһэ ба таряа хуряалгын үедэ эндэхи колхозниуудта нэгэшье концерт харуулагдаагүй.

Сомоной библиотекэ ходо хаалтатай байдаг. Библиотекые даагша нүхэр Бадмаева колхозниуудай дунда ном тарааха гэжэ огто оролдоногүй. Тиимэһээ малажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ нүүдэл библиотекэ эльгээгдэнэгүй. Гадна, фермэ, бригаданuудта газетэ, журналнууд 15—20 хоногоор хожомдуулагдажа хүргэгдэнэ.

Тус колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Дударсев, мүн комсомольско организациин секретарь нүхэр Балданов клуб болон библиотекэ хоёрой муу хүдэлмэритэй эбсэшоод, нюдэ балай, шэхэ дүлии һууна. Тэдэнэр колхозниуудай культурна эрилтые хангаха гэжэ һаналаа табинагүй.

Иимэ байдал мүн бусад газарнуудта үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Михайловска, Бур-Цакирай хүдөөгэй клубууд муугаар хүдэлмэрилнэ.

Гадна, аймагай Культурын байшан ажалшадай дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие кинокартина харуулгаар лэ хизаарлана. Тус байшан ходо хаалтатай байдаг, гансал кино харуулха сагта нээгдэнэ. Энэ байшангай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллектив урдань һайн концертнүүдые харуулдаг байгаа. Энэ коллектив байгша оной туршада аймагай центртэ 2—3 концерт харуулһан, мүн концерт харуулхаяа 4—5 колхозуудта ошожо ерэһэнһээ хойшо хүдэлмэрилхээ болишонхой.

Аймагай культурно-гэгээрэлэй олонхи эмхи зургаанууд үбэлэй сагта хүдэлмэрилхөөр бэлэн болоодүй байна. Олон клубууд, библиотекэнүүд түлеэгүй, гэрнүүдынь заһабарилагдаагүй байһаар.

Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр Цыбиковэй энэ хэрэгтэ һанаа амараар хандадагынь тон гайхалтай.

А. Адамцыренов.

Кино, концерт хүлеэнэбди

Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой Бүтүү гэжэ газарта байдаг малшадта кино, концерт харуулагданагүй.

Үнгэрэгшэ үбэл энэ гүүртэдэ агитбригада наада табихаяа ерэһэн аад, улаан булантнай бага байна гэжэ шалтаад, нэгэ хэды дуу дуулаад лэ ябашоо һэн. Тэрэ гэһээр жэл шахуу боложо байна. Эндэхи гүүртын малшад кино, концерт хүлеэһээр.

Д. Хайданов.

«БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ“

Сентябриин 9-нэй номерто манай корреспондент нүхэр Дымбрыловэй статья дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоо һэн.

Тэрэ статья соо Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой (Сутай) нэрэмжэтэ колхоз хонин һүрэгые олошоруулха, ашаг үгэлгыень дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень һайжаруулха хэмжээ абанагүй, мүн түрүүшүүлэй дүй дүршэл малажалдаа хэрэглэнэгүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

«КПСС-эй Мухаршэбэрэй айком, Хонхолойн МТС-эй зонодохи инструкторска группа ниитын мал үсхэбэрилхэ, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин дутагдалнуудые усадхахын тула хэмжээ абажа байнабди,—гэжэ КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой Хонхолойн МТС-эй зонын секретарь нүхэр Цыбиков манай газетын редакцида мэдээсэнэ. — Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонид үүлтэр үүлтэрээрээ илгагдажа, нарибтар нооһотой, нютагай үүлтэрэй хонидой отаранууд болгогдон хубаарилагдаба. Һүрэгүүд соо ябаһан нютагай үүлтэрэй шэрүүн нооһотой хусанууд үгы болгогдожо, оронгдонь нарин нооһотой хусанууд абтаа. Мүнөө энэ колхозые һайн үүлтэрэй хонинoй-товарна фермэтэй болгохын тула нарин нооһотой түлгэ, зуһаг хонидые худалдан абаха тухай асуудал табигдажа байна. 1956 ондо Молотовой нэрэмжэтэ колхоз түлнүүдээ шэнэ аргаар түлжүүлхэ юм.

Малажалда түрүү арга хэрэглэхэ тухай асуудалаар КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой бюро дээрэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоон шагнагдажа, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые тоодоггүй, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэмжээ абадаггүй байһанайнь түлөө түрүүлэгшэ нүхэр Семеновто, парторганизациин секретарь нүхэр Бальжинимаевта шанга донгодолго үгтэбэ. Мүн эдэ дутагдалнуудтай эбсэжэ, хэмжээ абаагүй байһан туладаа Хонхолойн МТС-эй главна зоотехник нүхэр Тугаринов шангаар хэһээгдэбэ».

…ахайһаа 20 гаран поршоонхо яажа абахаб

(Полтавска областиин Решетиловскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан А. Г. Педенкын хөөрөөнһөө)

…лөөгүүр Хүдөө ажахын бү-
выставкын малажалай го-
хүнүүд бүришье эртэлжэ
бэртэй, таба-зургаагаараа,
орёодоороо зүг бүхэн тээ-
м байна. Энэ үедэ гахай-
аа сэбэр агаарта гаргажа
байгаа. «Гахай үсхэбэрил-
гурбан павильонуудай га-
хүнүүд бүришье олон, ха-
тухай томо сагаан, хара
айнуудые, һая тараһан мүн-
хан поршоонхонуудые ехэл
о харанад.

э түмэр хорёо түшөөд бай-
а зэргын бэстэй аад, шии-
бай янзын нэгэ эхэнэр, ти-
айрын үүдээр аалиханаар,
янзаар гаража ябаһан туй-
гахай тээшэ заажа:
минии «Волшебница» гара-
, — гэжэ ехэл хүхюутэй-
жэрхибэ.
танай... колхозойтнай га-
Лагаа мандагар юм бэ, хэ-
рамм шэгнүүртэйб даа? —
үудань байһан хорёод на-
хахан басаган тодожо абаад

нэ, манай колхозой, минии
айдаг гахай. Гурбан цент-
у шэгнүүртэй. Томо сагаан
гахайнууд соо рекордистка
. Энээнһээ мүн лэ дутуугүй
гахайнууднай эндэ асараг-
гэжэ тугаарайнай эхэнэр
. — Та баһа гахайшан

айшан. Алтайһааб. Би та-
аб. Нэгэдэхи павильоной
стенднүүдэй нэгэндэ тан
шээтэй, танай фотокарточка
байгаа һэн, үшөө би бэшэжэ
, — гээл мүнөө басагамнай
барижа ябаһан блокнодойн-
даһануудые яаралтайгаар

— Теэд хэн гэжэ танибабши? — гэжэ нөөхи эхэнэрнай басаганһаа асууна.

— Мэнэ, мэнэ... Аһаа, олооб! Та Анастасия Гавриловна Педенкот. Тиимэлтэ даа. Үшөө Ленинэй орденоор, «СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын отличник» гэжэ значогоор шагнагдаһан тухайтнай бэшэжэ абаһан байнаб.

— Зай, бэрхэш даа, басаган, хурса нюдэтэй байгаа байнаш, эдэ олон хүнүүд соо ганса фотокарточкаар таниха хадаа, — гэжэ Анастасия Гавриловна басаганиие магтана.

Тэдэнэй хөөрэлдэхые дуулаад, хүнүүд олоороо сугларшанхай, хоёр гахайшадай юрэ бусаар танилсажа байхые һонирхон хаража байба.

— Зай тиигэбэл, Анастасия Гавриловна, тудалдаал гээшэт, манда өөрынгөө хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэхэ болоот.

— Үгы хөөрэжэрхихэш гэхэ юумэ намда юун байхаб. Битнай тантайл адли...

— Үгы, үгы, бидэ һалахагүйбди, Анастасия Гавриловна. Маанадаа, алтайнхидые, нэтэрүүшэг, харилхахагүйл зон гэжэ мэдээрэйгты, — гээд басаган һаланагүй.

— Нээрэйшье, Анастасия Гавриловна гуйнабди, — гэжэ хэдэн хүн түрүү гахайшанда хандана.

Тиигээд тэдэнэр бултадаа дахасалдаһаар, дүтэхэн байһан сэсэрлиг соохи һандали дээрэ хөөрэлдэхэеэ ошобод.

—Шагнахаяа һанаа һаатнай, нүхэд алтайнхид, шадаха зэргээрээ хөөрэжэ үгэһүүл даа, — гэжэ Анастасия Гавриловна захалба: — Би гахайшанаар хүдэлмэрилжэ эхилһээр хори гаран жэл болооб. Энэ саг соо зарим тэды дүй дүршэлтэй болгдоошье гээшэ аабза. Зүгөөр, би ороной бусад гахайшадай хүдэлмэриһөө саг үргэлжэ һургаал абажа байдагби.

Анха түрүүн 1933 ондо, колхознай арбаад гаран эхэ гахайһаа бүридэһэн фермэтэй болоо һэн. Тиигээд саашадаа Полтавска областиин совхозуудһаа племенной азарга гахай, эмэ гахайнуудые асаржа, һүрэгтөө табиһан байгаабди. Тэрээнһээ хойшо үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри түсэбэй ёһоор, үргэнөөр ябуулагдажа захалаа һэн. Тиин бидэнэр хэдэхэн жэлэй турша соо һүрэгөө түргэнөөр олошоруулһан, томо сагаан үүлтэрэй эрхим азарга, эхэ гахайнуудтай болоһон байнабди. Фермэдэмнай жэлдээ хоёр—гурба түрүүлэгдэжэ, гушаад поршоонхо үгэдэг эхэ гахайнууд нилээд олошорһон байна.

Бидэнэр гахай бүхэнһөө хайшан гээд олон поршоонхо абанабибди гэхэдэ, тон түрүүндэ, олон поршоонхо гаргадаг, томо бэстэй, эдихээр һайн, һү ехэтэй гахайнуудые һүрэгтөө үлөөнэбди. Гадна, абаһан түлнүүдээ зүбөөр, һайнаар тэжээдэг, томо болгодог гээшэбди. Мүн эхэ гахайнуудые зүбөөр эдеэлүүлхэ гээшэ шухала удхашанартай. Зоотехническэ заабариин ёһоор эдеэлүүлээд, харууһалаад байхадамнай эхэ гахайнууднай жэл дүүрэн нэгэ хэмээрээ, хүсэ шадал һайнтай, зүгөөр, үлүү ехээр таргалуулагданагүй байдаг. Юуб гэхэдэ, ехээр таргалһан гахай һубайржа болодог байна бшуу. Эхэ гахайе ороондо орохынь урда тээ һайнаар бэлдэхэдэ саг соогоо үрэжүүлэгдэдэг, тиигээд поршоонхонуудынь эхэ соогоо һайнаар томо болодог байна. Эхэ гахайе таараһан азарга гахайдань хоёр дахин табижа, ороондо оруулдаг байнабди.

Бидэнэр эхэ гахайнуудые али тухай хээлитэй болоод ябаһыень харалсажа, тэжээл эдюулдэгбди. Түрэхэ гахай бүхэндэ түрүүшын хоёр һара соо сүүдхэдэ 1,5 килограмм концентрированна тэжээл, 6 килограмм свёкло, 2 килограмм люцерны үбһэн үгтэдэг. Хоёр һараһаа сааша болоходонь, бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлэйнь нормые 25—30 процентээр хаһаад, концентрированна тэжээл ехээр үгэдэг байнабди. Юуб гэхэдэ, хээли ехэтэй болоод ябаһан гахайда боро эдеэ ехээр үгэжэ болохогүй. Силос, корнеплод, шанаһан, нюхаһан хартаабха, овоць дан ехээр эдиһэнһээ боложо, гахай дутуу поршоонхо гаргажа болохо байна. Тиимэһээ түрэхэ гахайнуудта багашье һаань, шэмэ ехэтэй таряа талха эдюулжэ байха шухала. Зундаа түрэхэ гахайнуудые бэлшээхэ зуураа, концентрированна тэжээл нормоорнь үгэлсэдэгбди.

Гахайнуудай гүлгэлжэ захалхалаар гахайшадай эгээл харюусалгатай, бэрхэтэй үе ерэдэг. Гахайнгаа гүлгэлөөд байхада, илангаяа түрүүшын хэдэн үдэр соо тон нариинаар, зоотехническэ бүхы заабариин ёһоор харууһалха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, түрүүшын 3—4 үдэр соо һая гаргаһан гахай доторoo үбдэжэ, һүсэ гашалгажа болодог.

Бэеынь шэгнүүрые, тарган туранхайень, хэды поршоонхотойень, поршоонхонуудайнь али тухай томо болоһые хуу харалсажа, хүхөөр гахайнуудые эдеэлүүлдэгбди. Үбэлдөө хүхөөр гахай сүүдхэдээ 2—3 килограмм концентрированна тэжээл, 3 килограмм хартаабха, 6—8 килограмм свёкло, 2 килограмм силос, 1,5 килограмм люцерны үбһэ эдидэг. Харин зунай һарануудта хүхөөр гахайда сүүдхэдээ мүн лэ 2—3 килограмм концентрированна тэжээл, 10 килограмм хүрэтэр ногоон тэжээл эдюулэгдэдэг байна

Гахайн гүлгэлөөд, хоёр хоноторынь үдэр соо эдихэ тэжээлэйнь хахадые үгэжэ байха хэрэгтэй. Удаань таба—зургаа хоноторынь нэмээ нэмээһээр, хүсэд нормодонь оруулагдадаг.

Эгээл эрхим үүлтэрэй племенной гахай болгохын тула би поршоонхонуудые багаһаань хойшо эдеэлүүлжэ һургадагби. Юуб гэхэдэ, түрүүшын һарануудта түргэнөөр томо болоһон, хотоёо бүхэжүүлһэн поршоонхонууд эдихэ юумэндэ дуратай ба эдиһэн юумэеэ шэнгээхээр һайн байдаг, шэгнүүрээ нэгэ жэгдээр нэмээдэг байна. Гахайн гүлгэлһэнэй һүүлээр оройдоо 3—4 хоноод байхада, таһалга соонь минеральна тэжээлтэй, ячмениин гү, али кукурузын хуураһан ороонотой багахан корыта табижархидагби. Тиихэдэмни поршоонхонууд бултадаашье бэшэ һаа, зариманиинь дүтэ ерэжэ, бага багаханаар эдеэд туршажа захалдаг байна. Поршоонхонуудай 8 хоноод байхадань, овёсой гү, али ячмениин гурил зуураад эдюулжэ захалнаб.

Зуураһан гурил эдижэ һурахалаарнь тэрээндэнь шанаад нюхаһан хартаабха дадхааһаар холижо захалдагби. Мүн байд гээд, хэршэгдээд дэбтээгдэһэн, һайхан үбһэшье үгэжэ эхилдэг байнаб. Тиихэдэ, 8—10 хоноһон хойнонь поршоонходо сүүдхэдэ 30—50 грамм үдхэн һү уулгажа захалаад, саашадаа ехэ болго болгоһоор нэмээдэгбди. Тиигээд поршоонхын 15 хонохолоор машиндагдаһан шэнгэн һү уулгажа захалаад, дадхаан үдхэн һү уулгахаяа болидог байнабди. Харин поршоонхын гараһаар 20 хонохолоорнь жэжэхэнээр хэршэгдэһэн түүхэй морковь эдюулхэдэ хамаагүй байдаг. Тиигэжэ поршоонхонуудые эхээ хүхэхэһөөнь гадна, сүүдхэдээ 5—6 дахин эдеэлүүлдэг байнаб. Ингэжэ эдеэлүүлхэдэмнай поршоонхо гурбан һаратай болотороо элдэб тэжээл эдижэ һурадаг. Энээнэй ашаар поршоонхонуудые эхэһээнь һалгахада бэлэн, хүхэнһөө гарахадаа муудаггүй юм.

Зундаа манай фермын поршоонхонууд багаһаа хойшо бэлшээри дээрэ ябажа, газар һэндэжэ һурадаг. Эхэеэ хүхэхөө болиһон поршоонхонууд үбэлдөө байра соогоо байлгадаад, үдэрынь 2—3 час соо байрынгаа газаахи хашаа соо сэбэр агаарта ябуулагдадаг байна. Харин зундаа тэдэнэр 4—5 час соо бэлшээри дээрэ ябуулагдадаг.

Зай, энэ тэдыгээр дүүргэе даа. Таамнай баһа өөһэдынгөө хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэхэ болобо гээшэ бэзэт, — гэжэ Анастасия Гавриловна суглараншадта хандаба.

— Үгы, Анастасия Гавриловна, эхэ гахай бүхэнһөө өөрөө хэды поршоонхо абадаг тухайгаа хэлэбэгүйлта, — гээд, тугаарайнай басаган асуугаадхина.

— Теэд ши уншааб, уншахаһаа байтагай бэшэжэ абааб гэжэ хэлээ бэлэйлши.

— Тиигэбэшье...

Анастасия Гавриловна, мүн эндэ байгшад булта энеэлдэнэ.

— Зарим жэлнүүдтэ жэлдэ 2—3 дахин түрүүлжэ, эхэ гахай бүхэнһөө 20 гаран поршоонхо абадаг һэм. Нёдондо хаража байһан 9 эхэ гахай бүхэнһөө 19 поршоонхо абажа, бултынь түлжүүлһэн байнаб. Тэдэнэр бултадаа эрхим үүлтэрэй гэгдэжэ, ороной бусад колхозуудта худалдагдаа. Энэ жэлдэ эхэ гахай бүхэнһөө 25 поршоонхо абажа түлжүүлхэ уялга абаа һэм. Тэрэнээ дүүргэнхэйб.

Тугаарайнай, Алтайн хизаарай басаган, мүн эндэ суглараншад суута гахайшанда баясхалан хүргөөд, выставкэдэ асарһан гахайнуудыень харахаяа «Гахай үсхэбэрилгын» хоёрдохи павильондо ошоо һэн.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ
бэшэжэ абаба.
Москва, ВСХВ.

Хитадай Арадай Республика. Советскэ Союзай экономическа болон культурна гүйлалтануудые харуулһан выставкэ Кантондо нээгдээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкын шэнэ байшан. **Синьхуа агентствын** фото.

Чехословакида СССР-эй Верховно Соведэй делегациин ошоод байһан тухай

Октябриин 17-до СССР-эй Верховно Соведэй зарим депутадууд Братиславаһаа Комарно городто ошоод, тэндэ Дунай дээрэхи судна бүтээлгын томо заводые хараа. Чехословакиин судна бүтээгшэд айлшадаа хүхюу баяртайгаар угтажа, тэдэниие ажалай болон үйлэдбэриин эмхидхэлтэй танилсуулаа, баригдажа байһан ба бэлэн болонхой суднануудые тэдэндэ харуулаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. П. Тарасовай толгойлһон нүгөөдэ бүлэгынь Словацка национальна соведэй түрүүлэгшэ Франтишек Кубач гэгшын үдэшэлэлгөөр ябажа, Ниранска областьдо байдаг «Дворы-на-Житаве» гэдэг Словакиин хүдөө ажахын эгээн томо кооперативта ошоо.

Кооперативай гэшүүд айлшадаа халуун зүрхэнһөө амаршалан угтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд малажалай барилгануудые хараа, малажалай хүдэлмэриин механизацитай танилсаа, фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө.

Кооперативай гэшүүдтэй хани ёһоор хөөрэлдэхэдөө СССР-эй Верховно Соведэй делегациин гэшүүн, Москва шадархи Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Н. И. Пузанчиков өөрынгөө хүтэлбэрилжэ байһан хүдөө ажахын артелиин хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хэлэжэ үгөө.

Нове Замки гэжэ районно центртэ тус городогой ажалшадай митинг боложо, тэрээн дээрэ делегациие толгойлогшо М. П. Тарасов үгэ хэлээ.

Үдэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй делегациин гэшүүд Банска-Бистрицкэ область ошохоор мордожо, тэрээнэй хилэ дээрэ тэдэниие нютагай партийна болон олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд амаршалаа.

Удаадахи үдэрынь, октябриин 18-да, делегаци Банска-Бистрица шадархи Кремница гэжэ нютагта ошожо, гитлеровецүүдэй буудан алаһан словацка партизануудай булаша дээрэ венок табяа. Тэндэһээ СССР-эй Верховно Соведэй гэшүүд Банска-Бистрица гэжэ город ошоо. Словакиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ наһа бараһан советскэ сэрэгшүүдэй памятник тус городой центральна талмай дээрэ яларжа байна. Советскэ делегаци городой хэдэн мянган гражданинуудай хабаадалгатайгаар тус памятнигай дэргэдэ венок табяа.

Үдэшэлэн делегациин гэшүүд Кошицко областьдо ошоо.

Словацка национальна соведэй түрүүлэгшэ Франтишек Кубач болон СССР-һээ Братиславада байдаг генеральна консул В. Д. Карякин гэгшэд делегациие үдэшэжэ ябана.

(ТАСС).

Советскэ сэрэгэй корабльнууд Англиһаа бусаба

Англиин далайн-сэрэгэй главна база болохо Портсмудта хани ёһоор айлшалжа ошоһон Балтийска флодой сэрэгэй корабльнуудай отряд октябриин 20-ной үдэрэй 12 часта түрэл оронoo бусажа ерээ. Балтийска флодые командалагша адмирал А. Г. Головкогой туг доро ябаһан «Свердлов» крейсер байдаг газартаа түрүүлэн ерэжэ тогтоо. Удаань, «Александр Суворов» гэжэ крейсер, «Сметливый», «Смотрящий», «Совершенный», «Способный» гэжэ эскадренна миноносецууд байрадаа ерэжэ тогтоһон байна.

«Һайн ябажа ерэһэн тухайгаа» далайн-сэрэгэй базын корабльнууд дохёо мэдээсэлнүүдые үгөө. Угталгын салют болоо. Флагманска судна дээрэһээ харюугай салют мэндэ хүргөө.

Эхэ орондоо бусажа ерэһэнтэй дашарамдуулан Балтийска флодые командалагша адмирал Головко «Свердлов» крейсерэй палуба дээрэһээ личнэ составые амаршалаад, эрхимээр алба хэһэнэйнь түлөө хариин орондо аяншалгада хабаадагшадта баясхалан хүргөө.

Сэрэгэй морягууд «Ура» хашхаралдан командалагшын үгэдэ харюусаа.

Советскэ морягуудые угтахаяа ерэһэн ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд корабльнуудай палубууд дээрэ гаража, матросууд, старшинанууд болон офицернүүдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа. (ТАСС).

„Шленск“ гэдэг Польско гүрэнэй ансамблиин түрүүшын концерт

Москва гастрольдо ерэһэн дуунай болон танцын «Шленск» гэдэг Польско гүрэнэй ансамблиин түрүүшын концерт октябриин 19-дэ П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ зал соо болоо.

Столицын искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө польско артистнуудые РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша профессор В. Г. Соколов амаршалһан байна. Ансамблиин уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Станислав Хадына гэгшэ харюугай үгэ хэлээ.

Тэндэ байһан хүнүүд ансамблиин концертые халуунаар угтаа.

Польско Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол В. Левиковский концертдэ байлсаа.

(ТАСС).

Белградай сүлөөлэгдэһөөр арбан нэгэн жэлэй ой гүйсэбэ

БЕЛГРАД, октябриин 20. (ТАСС). Белградай сүлөөлэгдэһөөр арбан нэгэн жэлэй ой мүнөөдэр эндэ тэмдэглэгдээ. Белградые сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудай үедэ наһа бараһан югославска болон советскэ сэрэгшэдэй булаша дээрэ веногуудые табихын тулада городой элдэб организацинуудай түлөөлэгшэд үглөөнэй 10 часһаа сугларaa. Югославска Арадай армиин, Белградска районно Арадай комитедэй, Югославиин Коммунистнуудай союзай Белградска городской комитедэй болон бусад организацинуудай зүгһөө наһа бараһан сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ веногууд табигдаа.

Белградай хүн зон, урдын партизанууд, сэрэгэй алба хэгшэд, студентнэр ба һурагшад сүлөөлэгшэдэйнгөө дурасхаалые хүндэлэн ёһолхын тулада бүхэли үдэр соо булаша дээрэ ерэжэл байгаа. Тэдэнэй олонхидынь ургамал баглаа сэсэгүүдые барижа ерээд, наһа барагшадай хүүрнүүд дээрэ табиһан байна. Советскэ сэрэгшын памятнигай дэргэдэ хэдэн олон баглаа сэсэгүүд табигдаа.

Хитад арадай һайн дуратанай частьнууд Корейһээ гаргагдана

ПЕКИН, октябриин 19. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, хитад арадай һайн дуратанай частьнуудые Корейһээ гаргалга үргэлжэлһөөр. Октябриин 18 хүрэтэр Корейһээ хитад арадай һайн дуратанай 3 дивизи хуу гаргагдаа.

Парижда болоһон митинг дээрэ Жак Дюкло үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, октябриин 19. (ТАСС). Хойто Африкадахи байдалда зорюулагдаһан ажалшадай олониитын митинг үсэгэлдэр Парижда болоо.

Французска коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Жак Дюкло митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. Хуушанай хяраал зонхилон мэдээрхэжэ байхаяа болиһоноо мэдээд, мүнөө үедэ Франциин засаг баригшад Хойто Африкада хэһээлтын политика ябуулна гэжэ тэрэ хэлээ. Французска компарти хадаа Алжирые Франциин составта хүсэд оруулха гэһэн политикада эрид шууд эсэргүүсэнэ, алжирска арадай нэрэ хүндэтэй түлөөлэгшэнэртэй хэлсээ хэхые эринэ гэжэ Дюкло тусгаар тэмдэглээ.

«Туниссын арадтай хэгдэһэндэл адли ба һаяар Мароккын арадтай хэгдэхэеэ байһандал адли тиимэ хэлсээнүүдые алжирска арадтай хэжэ захалха шухала,—гэжэ Дюкло хэлээ. — Алжирска национальна проблемын бии байһаниие мэдэрхэ ба өөрынгөө хэрэгые алжирска арадай өөрөө хүтэлбэрилхэ эрхыень арсахагүй ябадал шухала байна. Гансал хэлсээнүүд Франциин бодото интересүүдтэ таараха... Арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө ба тэгшэ эрхын түлөө тэмсэдэг бидэнэр, коммунистнууд, арад бүхэнэй өөрынгөө байдалые тодорхойлхо эрхыень мэдэрнэбди. Тиихэтэйгээ хамта бидэнэр болбол амяарлан һалаха эрхэ хадаа заатагүй амяарлаха гэһэн удхатай оройдоошье бэшэ гэжэ мэдүүлнэбди».

Национальна суглаан олонхиин тоогоор Форой правительствода этигэн найдаһанаа мэдүүлһэн тухайнь митингдэ хабаадагшадта мэдээсэхэ зуураа, Алжирта болон бүхы Хойто Африкада ябуулагдадаг сэрэгэй хэмжээнүүдэй политикые болюулхын түлөө тэмсэлээ Франциин ажалшад алжирска арадтай хамтадаа үргэлжэлүүлхэ байха гэжэ Дюкло зааба.

Французска коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Жаннетта Вермерш, Оран (Алжир) департаментһаа депутат Алиса Спортисс болон бусад тэрэшэлэн митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Франциин национальна суглаанда

ПАРИЖ, октябриин 19. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэлэн Франциин национальна суглаан дээрэ Эдгар Форой правительствода этигэхэ тухай асуудалаар голосовани болоо. Этигэл тухай асуудалые парламентска үгэ хэлэлгэнүүдэй үедэ Эдгар Фор табижа, Алжирта французска правительствын ябуулжа байһан политикые һайшааһан резолюци баталан абахые эрибэ.

Голосовани тушаа парламентска бүлэгүүдэй түлөөлэгшэнэрэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр ба алжирска асуудалаар правительствын хараа бодол тухай Эдгар Форой хэлэһэн үгын һүүлээр голосовани болоо. Правительствода этигэхэ тушаа 308 голос үгтэһэн ба тэрээндэ эсэргүү 254 голос үгтэһэн байгаа.

Пакистано-афганска харилсаанууд тушаа

КАРАЧИ, октябриин 19. (ТАСС). «Доон» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, өөрынгөө посолые Кабулһаа дуудажа асарха тухай шиидхэбэри Пакистанска правительство абаа гэжэ Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ октябриин 18-да мэдүүлээ. Тэрэ шиидхэбэри хадаа мүн тиимэ удхатай шиидхэбэриие Афганска правительствын гаргаһан ябадалда харюу болгоһон хэмжээн мүн болоно гэжэ түлөөлэгшэ нэмэнэ.

Карачиин дипломатическа албатанай һанаашаар хадаа Афганистанай болон Пакистанай правительствонуудай дипломатическа түлөөлэгшэнэрэйнгөө толгойлогшонорые дуудажа абаашаһан ябадалынь тэдэ хоёр оронуудай хоорондохи дипломатическа харилсаануудые таһалһан ябадал бэшэ, зүгөөр, тиибэ яабашье энэ ушар хадаа хоёр оронуудай хоорондохи харилсаануудые улам муудхаха байһандань һэжэггүй.

Иранска сенадта

ТЕГЕРАН, октябриин 20. (ТАСС). Багдадска пактда нэгэдэхэ тухай правительствын табиһан хуулиин проект үсэгэлдэр Иранска сенадта зүбшэн хэлсэгдээ.

Зарим сенаторнууд сэрэгэй тус блогто Иранай орохо ябадалые буруушааба.

Дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр дундавосточно пактда нэгэдэхэ гэһэн ямаршье шухала юумэ Иранда болоогүй гэжэ сенатор Диванбеки мэдүүлээ. Энэ пакт хадаа регинональна пакт бэшэ юм, тэрээндэ хабаадалга Иранда хоро хүргэхэһөө бэшэ юушье олгохогүй гэжэ тэрэ хэлээ. Дундавосточно пактда нэгэдэхэдээ Иран хаанашье болоһон арсалдаата зүйлдэ хабшуулалдажа болохо байна, юундэб гэхэдэ, дундавосточно пакт, нэгэ талаһаа Хойто-атлантическа блогтой холбоотой юм, нүгөө талаһаа— Зүүн-урда Азиин оронуудай пакттай холбоотой юм гэжэ сенатор Диванбеки үргэлжэлүүлнэ.

Иранда үзүүлэгдэхэ американска «туһаламжа» тухай хэлэхэ зуураа, Диванбеки тэрэ туһаламжань иранска нефть малтаһан ба худалдаһанайнгаа түлөө нэгэ жэлэй турша соо американска компаниин олоһон олзотой жэшэшэгүй гэбэ.

ТЕГЕРАН, октябриин 20. (ТАСС). Үсэгэлдэр Иранска сенат Багдадска пактда Иранай нэгэдэхэ тухай правительствын хуулиин проектые дүрбэн голосой арсалтатайгаар 42 голосоор һайшааба.

Египедэй премьер-министр Польско Арадай Республика ошохо гэһэн уряалые хүлеэн абаба

КАИР, октябриин 19. (ТАСС). Египедэй премьер-министр Гамаль Абдель Насер гэгшэ Советскэ Союзда ошоод бусахадаа Польско Арадай Республикада хүрэхэ гэһэн Польско правительствын уряалые хүлеэн абаа гэжэ Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын хуулита түлөөлэгшэ мэдээсэнэ.

Японско хүдэлмэришэдэй забастовочно тэмсэл

ПЕКИН, октябриин 20. (ТАСС). Токийска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Япониин 10 томо текстильнэ компанинуудай һэбэрдэһэ томодог предприятинуудай хүдэлмэришэд салингаа дээшэлүүлхэ тухай өөһэдынгөө эрилтые дэмжэжэ, забастовко соносхоо.

«Мацусита Денки» гэдэг электропромышленна компаниин хүдэлмэришэдэй профсоюз үсэгэлдэр 24 часай забастовко соносхожо, тэрээндэнь 31 заводой хүдэлмэришэд болон албахаагшад хабаадалсаа.

Бразилидахи забастовконууд

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 19. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Сан-Паулын оршондо 100 мянган металлургнууд болон модо болбосоруултын заводуудай 20 мянган хүдэлмэришэд забастовко хээ. Тэмсэл хэгшэд салингаа дээшэлүүлхые эринэ.

Лаостохи байдал тушаа

ХАНОЙ, октябриин 19. (ТАСС). Сам-Неа болон Фонг-Сали гэжэ провинцинуудта октябриин 21-һээ хойшо бүхы дайнай ябуулгануудые болюулха гэһэн захиралта октябриин 19-дэ Патет-Лаогой верховно командовани өөрынгөө дайшалхы частьнуудта үгөө гэжэ Лаосһоо абтаһан мэдээнүүдтэ түшэглэн Вьетнамска информационно агентство дамжуулна. Энэ захиралта хадаа Патет-Лаогой болон Лаосой королевскэ правительствын делегацинуудай хоорондо Рангунда октябриин 11-дэ туйлагдаһан хэлсээнэй ёһоор үгтэһэн байгаа.

Японидо газар хүдэлбэ

ТОКИО, октябриин 20. (ТАСС). Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Хонсю аралай Зүүн-хойто хубида Акита, Мияги болон Аомори гэжэ префектурануудта газар хүдэлөө.

Акита гэжэ префектурада түмэр замай хүүргэнүүд һандаргагдаа; Токио—Аомори гэдэг харгы дээрэ түмэр замаар ябалга зогсоогдоо.

Английска сэрэгэй корабльнуудай Ленинградта ерэжэ айлшалалга.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: минэ табидаг «Аполло» гэжэ судна Нева дээрэ байна.
ТАСС-эй фотохро

Усть-Ордын национальна округһоо ерэһэн б

Үзэгдөөгүй баян ургас хуряагдаба

Тарянай ургаса дээшэлүүлхэ талаар Усть-Ордын Бурят-Монголой национальна округ жэл ерэхэ тудам һайн амжалта туйлана. Энэ хадаа тарянай ургаса саашадань ехэ болгохо талаар парти, правительствын түүхэтэ тогтоолнуудые дүүргэхэ хэрэгтэ округой ажалшадай оролдолгоёо гаргажа байһые гэршэлнэ.

Округой колхозууд тарилгаяа агротехническэ үндэр хэмжээндэ, һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байгаа. Энээнэй ашаар мүнөө жэл хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн ургаса ургуулба. Эндэ гектар бүхэнэй 20—25 центнер, зарим участогуудһаа 35—40 центнер тарян сохигдобо. Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд, гүрэндэ таряа тушаалга түргэн темпээр ябуулагдаа.

Баян ургаса ургуулһанай ба таряа хуряалгын хүдэлмэриие шадамар бэрхээр эмхидхэһэнэй ашаар Алайрай, Боохоной, Нүхэдэй аймагууд гүрэндэ таряа тушааха даалгабаряа сүм дүүргэжэ, үрэһэеэ хаатаад, мүнөө түсэбһөө гадуур таряа гүрэндөө ехээр худалдажа үргэлжэлһөөр.

Жэшээнь, Алайрай аймагай колхозууд округ соогоо түрүүлжэ, таряа тушааха гүрэнэй түсэб аяар октябриин эхеэр дүүргэһэн юм. Тиигээд эндэхи колхозууд түсэбһөө гадуур 300 мянган пүүд таряа гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиин аймагай колхозууд октябриин 10-най байдалаар 321 мянган пүүд таряа худалдаһан байгаа. Тус аймаг 2 миллион 691 мянган пүүд гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 1 миллион 142 мянган пүүд таряа ехээр тушааба. Таряа тушаалгань үргэлжэлһөөр. Гүрэндэ таряа тушаалгаар «Гигант», «Сталинская правда», «Адууша», «Улаан Нельхай», «Ангарстрой» болон бусад колхозууд түрүүлжэ ябана. Жэшээлхэдэ, гансахан «Гигант» колхоз гүрэндэ түсэбһөө гадуур 45 мянган пүүд таряа тушааба. Тиихэдэ Ворошиловай, Молотовой, Булганинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо таряа хоёр дахин ехээр гүрэндэ тушаагаа. Хуряалгаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябаһан Маленковой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалгаяа октябриин 10-да сүм дүүргэбэ.

Таряа хуряалга дээрэ Алайрай аймагай Нельхайн МТС-эй түрүү комбайнернууд Андрей Белянцев, Владимир Иванов, Иннокe... лонов, Иван Горовой, Аля... эй комбайнер Николай Бо... туликска МТС-эй комба... лий Юрьев болон бусад ту... 300—400 гектар хуряажа, ... рэһээ 4000—8500 центнер ... хижо, түрүү һуури эзэлбэ. ... комбайнернуудай эршэтэ ... грамотануудаар, үнэтэ б... тэмдэглэгдээ.

Таряа хуряалга, гүрэндэ ... шаалга, үрэһэ хаалга Боо... Нүхэдэй аймагуудта му... үнгэргэгдэнэ. Гүрэндэ тар... ха түсэбөө октябриин 10-н... лаар Боохоной аймаг 10... Нүхэдэй аймаг — 103,6 ... дүүргээ. Тиихэдэ Осын, Булагадай ба Баяндайн ... гүрэндэ таряа тушааха да... дүүргүүтэй ябана.

Округой механизаторну... га дээрэ социалистическэ ... үргэнөөр дэлгэрүүлээ. М... эдэбхитэйгээр оролсоһон ... ба Алтарикска МТС-үүдэ... нернууд А. И. Булгаков, ... ботнеев, В. Г. Соболев, И. ... хов, М. С. Хамаганов, Ф. ... цов болон бусад тус бүри... 500 гектар таряа хадажа, 6... центнер ороохо сохибо. Эд... нернууд хэбтэһэн таряа һа... гээлтэ хоролтогүйгөөр хур... гаа.

Округой колхозууд шэнэ... газарта хэһэн тарилгаһаа ... ургаса хуряаба. Жэшээнь, ... аймагай Будённын нэрэм... хоз Бодонхой гэжэ нютаг... ран гектарһаа га бүриин 35... ургаса хуряагаа. Энэ кол... гынгаа бүхы талмайһаа ду... гээр га бүриин 102 пүүд ур... ряаба. Тус колхоз гүрэнд... ган центнер таряа тушааг... 2 мянган центнер таряа худ... Мүн тус аймагай Сталина... жэтэ колхоз 658 гектар ... дунда зэргээр гектар б... пүүд таряа хуряаба. Колх... таряа тушааха түсэбөө мү... дүүргээд, 2 мянган центне... худалдаа.

Эндэхи колхозууд тарян... са саашадань дээшэлүүл... парти, правительствын т... бэелүүлхэ зорилготойго... жэлдэ эрхим һайн үрэһэ б... агротехническэ хэмжээ-ябу... дые улам һайнаар үнгэргэх...

Д. До...

Студентнэрэй туһаламжа

Кяхтын педагогическа училищиин багшанар болон студентнэр колхозуудай ажалда ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Училищиин 183 студентнэр багшанарай хүтэлбэри доро Кударын аймагай колхозуудай таряа хуряалгын хүдэлмэридэ туһалалсахаяа гаража, сентябриин 2-һоо октябриин 10 болотор ажаллаһан байна. Тэдэнэр аймагай колхозуудта элдэб янзын ажал хээ. Кукурузаар силос даралга, тэжээл бэлэдхэлгэ, хартаабха болон овощь хуряалга, таряа хуряалга, малай байрануудые барилга, заһабарилгада туһалалсаһан ба ондоошье элдэб янзын ажалда ябалсаһан байна. Эдэ студентнэр хамтадаа 5518 ажалта үдэр олоо.

Студентнэр колхозой ажалда туһалхаһаа гадна, колхознигууд болон механизаторнуудай дунда культурно-гэгээрэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, колхозуудай партийна эхин организацинуудта туһалһан байгаа. Колхознигуудта тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр уранһайханай самодеятельностиин хэдэн концерт харуулһан байха юм. Багшана... Бородин, Н. И. Малкова, ... дина гэгшэдэй хүтэлбэри до... лаһан студентнэр ажалдаа ... сотойгоор хандажа, хүдэлмэ... шанартайгаар дүүргэдэг ... Училищиин нэгэдэхи курсы... дентнэр П. Разуваева, А. Кр... Н. Разуваева, Л. Го... А. Слепнева, А. Трескина г... үдэр колхоздо ажаллаад, х... нэй 103—121 ажалта үдэр ... байха юм.

Колхоздо хүдэлмэрилһэ... студентнэртэ колхозуудай п... болон партийна эхин организ... баяр хүргэһэн байна.

Жэшээлхэдэ, Кударын ... Ульзэтэйн сельсоведэй Лен... рэмжэтэ колхозой правлени... тийна эхин организаци Кяхт... гогическа училищиин 49 студ... тэ, багшанар Н. И. ... А. П. Чудина гэгшэдтэ ... ажаллаһанайнь түлөө баяр ...

Б. Ван...

Редактор Д. Л. ЛОБС...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 40-32. заместителя редактора — 32-74. отв секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00592. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №